

การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาล
ตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ทัศนีย์ น้อยนอนเมือง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ.2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวทัศนีย์ น้อยนอนเมือง แล้ว
เห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ)	ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)
..... (อาจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ จีระสมบัติ)	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
..... (รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)
..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัญญา เคนาภูมิ)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิทา ตีเมืองชัย)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
	วันที่เดือน..... พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การศึกษา การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง
อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย : ทศนีย์ น้อยอนเมือง **ปริญญา :** รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัตยญา เคนาภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาล เปรียบเทียบการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม สถานะตำแหน่งและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย และข้อเสนอแนะ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น คณะกรรมการหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบล โนนสูง จำนวน 170 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96 แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และในการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Independent-Samples t-test) และ F-test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและ ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐและ อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีสถานะตำแหน่งและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน คือ ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาลและ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่างๆของเทศบาลเป็นประจำ ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และควรสร้างการมีส่วนร่วมโดยนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ คือ ควรมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินงานเป็นไปได้ในโครงการกิจกรรมและในการบริหารควรพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ด้านการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน คือ ควรมีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาที่ได้ยื่นคำขออนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด และควรพัฒนาช่องทางการเผยแพร่แผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่ใช้ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ คือ ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในองค์กรให้มากขึ้น ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน คือ ควรปรับปรุงสถานที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ให้ชัดเจน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ คือ ควรมีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง SAR

TITLE : Operation as goals of the Good governance the municipality nonsung , Yatalad District, Kalasin Province.

AUTHOR : Tasanee Noinonmuang **DEGREE** : M.P.A. (Public Administration)

ADVISORS : Assoc.Prof. Dr.Saovalak Kosoukittiumporn Major Advisor

 Assoc.Prof. Dr.Yupaporn Yupas Co-advisor

 Asst.Prof. Dr.Sanya Kenaphoom Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

This research aims to study the level of Operation as goals of the Good governance the municipality nonsung, also find out the suggestion for Operation as goals of the Good governance the municipality nonsung , including the suggestions about Operation as goals of the Good governance the municipality nonsung , Yatalad District, Kalasin Province. The sample was 170 femals by They were selected by stratified random sampling and systematical random sampling techniqs. The data were collected by a questionnaire with the reliability value of .96 The research statistics used were percentage, mean, mode, standard deviation, t-test (independent Sample), and F-test (One-Way ANOVA).

The research result is

1. The level of Operation as goals of the Good governance municipality nonsung , Yatalad District, Kalasin Province. Overall is moderate Level in three aspects: the mission to improve the prevailing conditions. The facilities and meet the needs of people and the evaluation of the performance of official duties regularly. Are moderate, three aspects: the more efficient and more cost-oriented mission of the state. The reduction procedures and tasks. The achievement of the mission and state. In the first few terms of the benefit to the public, respectively.

2. The study compares Operation as goals of the Good governance municipality nonsung , Yatalad District. Work with state and village residents as well. Different level of statistical significance. 05.

3. Recommended operating goals. Good governance municipality nonsung , Yatalad District is a side benefit to the public is a good idea to add channels to promote information and results of municipal and. Should the promotion of the performance of various types of councils regularly. The achievement of the mission of the state is to allow people to participate in the three-year development plan. And should be involved in the project / activity is public offer local community plans to put in a three-year development plan. The more efficient and more cost-oriented mission of the state. There should be an analysis of the cost of operation is possible in the event as well. Management should be considered in comparison operations in the past year. Reducing steps to perform the troubleshooting process should be established imposition of civil and clear. The results should be considered an applicant for approval or approval of the municipality within. And distribution channels should develop an implementation plan for completion of the task or project And budgeting. The mission is to provide timely updates that should be deployed in enterprise information technology area. The facilities and meet the needs of the people is to improve the call center rail complaint promptly. To evaluate the performance of official duties on a regular basis is not a measure of performance to achieve self-control. SAR.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ สิงห์เลิศ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ทรงศักดิ์ จิระสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น หลักการวิจัย รวมทั้งคณาจารย์หลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวรรณ คณบดีบัณฑิต วิทยาลัย ที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเอกสารงานบัณฑิต

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง ต่าง ๆ และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณเทศบาลตำบล โนนสูง ขอขอบพระคุณเพื่อนพ้องพี่น้องชาวท้องถิ่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมทั้งปียมิตรทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือและให้ข้อมูล เป็นอย่างดี ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ลงได้ด้วยดี

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ เป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ชีวิตลูกคนนี้ ให้ปัญญา ให้การศึกษา ให้ความรักความอบอุ่น ให้กำลังใจและช่วยสนับสนุน แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จ การศึกษา

ขอขอบพระคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ รป.ม. ทุกท่านและญาติพี่น้องทุกคนที่ให้กำลังใจแก่ ผู้วิจัยตลอดมาประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบุพการี ครู- อาจารย์ และ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ชีวิต ให้สติปัญญา ให้ความรัก ความหวัง กำลังใจ ในการทำงาน และ การดำรงชีวิต ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประศาสน์การศึกษาแก่ผู้วิจัย

ทัศนีย์ น้อยนอนเมือง

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
ABSTRACT.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับกรรมมาภิบาล.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	34
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานและบริหาร.....	39
แนวความคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการหมู่บ้าน.....	45
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	56
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	58
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล.....	64
บริบทของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	82

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
การวิเคราะห์ข้อมูล	88
สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	89
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	90
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
บทที่ 5 สรุปผลอภิปรายผลข้อเสนอแนะ	114
วัตถุประสงค์การวิจัย	114
สมมติฐานการวิจัย	114
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	115
การวิเคราะห์ข้อมูล	115
สรุปผลการวิจัย.....	116
อภิปรายผล	121
ข้อเสนอแนะ.....	129
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	140
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	149
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือ	152
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	154
ประวัติผู้วิจัย	156

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรเทศบาลตำบลโนนสูง..... 75
2	จำนวนคณะกรรมการหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์..... 84
3	จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 92
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน..... 93
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน..... 94
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ..... 95
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ..... 97
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่าจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน..... 98
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์... 99

10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน.....	100
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ.....	101
12	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานะตำแหน่ง.....	102
13	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย	104
14	ผลการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยรวม จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยวิธีแอลเอสดี (LSD).....	107
15	ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์.....	111

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	82
---	---------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาทางการเมืองเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศไทยได้รับผลสำเร็จหลายประการดังเห็นได้จากการขยายบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสะดวกสบายมากขึ้นแต่สาเหตุของปัญหาที่สังคมไทยประสบอยู่ในปัจจุบันพบว่าภาวะทางการเมืองการปกครองของประเทศที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกลไกและการบริหารจัดการในประเทศของภาครัฐภาคธุรกิจและภาคประชาชนมีความไม่เหมาะสมหลายประการเมื่อเผชิญกับสภาพแวดล้อมและกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยที่อ่อนแอจึงนำไปสู่การพัฒนาที่ขาดความสมดุลไม่ยั่งยืน ปัญหาจากการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมของภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมไทยปรากฏให้เห็นในลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือภาครัฐหลายหน่วยงานใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างฟุ่มเฟือยและลงทุนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่อย่างไม่โปร่งใสระบบราชการขาดการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ยังล้าสมัยขาดความยืดหยุ่นเอื้อต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นหลักข้าราชการขาดจิตสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะมีการดำเนินการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพขาดความโปร่งใสซึ่งนำไปสู่ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่รุนแรงในสังคมไทยซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจในกลางปี พ.ศ. 2540 (รัฐกร กลิ่นอุบล. 2551 : 1) จนเป็นเหตุให้รัฐบาลไทยต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) หรือ IMF เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและกองทุนการเงินระหว่างประเทศก็ได้ตกลงให้ความช่วยเหลือแต่ได้มีการกำหนดเงื่อนไขการปฏิรูประบบราชการอันเป็นกลไกส่วนหนึ่งในการสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการจัดบทบาทของภาครัฐให้เหมาะสมในสังคมซึ่งรวมถึงการกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการสร้างระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน (สุทธิรัตน์จรรยาไทม. 2550 : 33)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวได้นำมาสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยได้มีการกำหนดแนวทางไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งมีสาระสำคัญก็คือการสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) สำหรับสังคมไทย โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้น ภาครัฐมีการบริหารการปกครองที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบโดยประชาชนได้มากขึ้น ระบบราชการถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่สำคัญในการที่จะนำนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติด้วยจุดมุ่งหมายดังกล่าวจึงทำให้รัฐบาลมุ่งที่จะให้มีการปฏิรูประบบราชการอย่างจริงจังเกิดขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการนี้ต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) (รัฐกรกลีนอุบล. 2551 : 2)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานพื้นฐานในท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีภารกิจในการที่จัดบริการสาธารณะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 283 ระบุว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารการจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคลการเงินและการคลังและอำนาจหน้าที่ของตน โดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวม ด้วยด้วยการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 282 ซึ่งระบุว่า การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นและมีหลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม (โกวิท พวงงาม. 2546 : 15)

ในปัจจุบัน มีการปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองนโยบายต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ต้องใช้วิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข

ของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของ รัฐลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็นและประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการรวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่าง สม่าเสมอ ดังนั้นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญ อย่างยิ่งเพราะเป็นหลักปฏิบัติที่ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดถือในการ บริหารราชการและการบริหารกิจการของท้องถิ่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของราชการและ ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยแท้จริง (วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร. 2550:2)

หลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการประชาชน มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เพื่อให้การปฏิรูประชาการและการปฏิบัติงานของส่วนราชการเป็นไปใน ทิศทางเดียวกันคณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบให้ออก พ.ร.ฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับเพื่อกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐนำไปใช้เป็น แนวทางในการปฏิบัติราชการโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญ ๆ ดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย. 2546:5)

1. เพื่อให้การบริหารราชการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนสามารถตอบสนอง ความต้องการของประชาชน
2. เพื่อให้เกิดการบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ผลและมีการจัดทำข้อตกลงผลงานของ ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ
3. เพื่อให้การทำงานคำนึงถึงความคุ้มค่าของแผนงาน โครงการต่างๆที่จะ ดำเนินการมีการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยการท่วิเคราะห์ต้นทุน ผลประโยชน์
4. เพื่อให้มีการกำหนดระยะเวลาการทำงานลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นการ กระจายอำนาจตัดสินใจทำให้การปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชนเสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว ในลักษณะของการให้บริการเสร็จสิ้นที่จุดเดียว (One-Stop-Service)
5. เพื่อให้มีการปรับปรุงภารกิจส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ยุบเลิกหน่วยงานที่ ไม่จำเป็นปรับปรุงกฎหมายระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน
6. เพื่อให้การปฏิบัติงานต้องมุ่งเน้นที่ความต้องการและความพึงพอใจของ ประชาชนโดยมีการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานได้อย่างถูกต้อง

7. เพื่อให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยการตรวจสอบวัดผลการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม

หมู่บ้านเปรียบเสมือนรากฐานของแผ่นดินหากรากฐานมีความแข็งแรงประเทศชาติย่อมแข็งแรงและมั่นคงคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานของทุกภาคส่วนในหมู่บ้านคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งเป็นองค์กรประชาชนระดับรากฐานที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน และทราบถึงปัญหาของประชาชนเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นปัญหาและความต้องการในด้านต่าง ๆ ประชาชนสามารถกล่าวถึงความต้องการโดยผ่านคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผน 3 ปี ของแต่ละหมู่บ้าน ดังนั้นคณะกรรมการหมู่บ้านจึงมีความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบล โนนสูงนำหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการบริการงาน ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ในเรื่อง การเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน การเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ, การมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานมีการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อเหตุการณ์ อำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจในเรื่องดังกล่าวจึงทำการศึกษาวิจัย การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลตำบล โนนสูง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูงอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกตาม สถานะตำแหน่งและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านในการดำเนินงานตามเป้าหมายของธรรมาภิบาลเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมุติฐานการวิจัย

1. การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลาง
2. คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีสถานะตำแหน่งและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดองค์ประกอบธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ประกอบด้วย (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546)

- 1.1 ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
- 1.2 ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ
- 1.3 ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- 1.4 ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- 1.5 ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์
- 1.6 ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน
- 1.7 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัยพื้นที่วิจัย คือ ในพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรได้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 293 คน (ฝ่ายปกครองอำเภอขามเฒ่า. 2557 : 79)

3.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 170 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทน

ของประชากร ตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 727 ; อ้างถึงในรังสรรค์
สิงห์เลิศ. 2551 : 70)

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ คุณลักษณะของคณะกรรมการ
หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ

4.1.1 สถานะตำแหน่ง

4.1.2 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การดำเนินงานตามเป้าหมาย
มาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7
ประการ คือ (ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
พ.ศ. 2546) ดังนี้

4.2.1 ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

4.2.2 ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ

4.2.3 ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

4.2.4 ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

4.2.5 ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์

4.2.6 ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

4.2.7 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

5. ระยะเวลาในการวิจัย ระหว่างเดือน มกราคม 2557 - มีนาคม 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

คณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชน ให้มี
บทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการประสานงาน เสนอความคิดเห็นปัญหาตลอดจน
บริหารงานภายในชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหมู่บ้านในการวิจัยครั้งนี้
หมายถึง คณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความคิดความเชื่อหรือความรู้สึกรู้สึกที่
โดยอาศัยพื้นฐานความรู้การรับรู้ประสบการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคล
หนึ่งบุคคลใดหรือสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด โดยการพูดหรือการเขียนเกี่ยวกับลักษณะ
ของการตีความหรือลงมติโดยอาศัยประสบการณ์ความรู้และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ว่ามี

ความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่ในที่นี้หมายถึง ความคิด ความรู้สึก หรือทัศนคติ รวมถึงการแสดงออกของคณะกรรมการหมู่บ้าน ต่อการดำเนินงานตาม เป้าหมายของธรรมนูญเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ธรรมนูญ หมายถึง การบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยเป็นแนวทาง สำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึง การดำเนินงาน การจัดระเบียบให้สังคมภาครัฐสังคมเอกชนภาคประชาชนได้อยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุขโดยผ่านการมีระบบการเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส มีความยุติธรรมมีความ รับผิดชอบต่อสังคมและสามารถตรวจสอบการทำงาน การสร้างการอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือ สร้างภูมิคุ้มกันแก่องค์กร ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่ หากจะมีมาในอนาคตสร้างความยุติธรรมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะ สำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน

การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมนูญ หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีความมุ่ง หมายให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อ ภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ที่เกินความจำเป็นและประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนอง ความต้องการรวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอประกอบด้วย **การเกิดประโยชน์สุขของประชาชน** หมายถึง การบริหารราชการที่มุ่งเน้น ประชาชนเป็นศูนย์กลางคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนและความพึงพอใจของ ผู้รับบริการ มีการบริหารราชการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและ พยายามมุ่งให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชน

การเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ หมายถึง การปฏิบัติงานต้องได้รับผลลัพธ์ (Outcomes) ตรงตามวัตถุประสงค์โดยส่วนราชการจะต้องใช้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results - based Management) กล่าวคือก่อนดำเนินการตามภารกิจต้องจัดทำแผนไว้ล่วงหน้ามี ขั้นตอนเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จมีการติดตามและประเมินผลหากเกิดผลกระทบต่อ ประชาชนให้เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมหากเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานให้บูรณาการ ร่วมกันโดยการบริหารเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยมีการบริหารแบบ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยผลงานในทุกระดับ

การมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ หมายถึง

การบริหารงานที่ต้องมีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณในปีต่อไปสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างต้องคำนึงถึงคุณภาพและการดูแลรักษาเป็นสำคัญ โดยหน่วยงานได้มีการบริหารที่จะต้องพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของแผนงานหรือโครงการต่างๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งจัดระบบการวางแผนเป้าหมายการทำงาน และวัดผลงานของแต่ละบุคคลที่เชื่อมโยงกับระดับองค์การ

การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หมายถึง ให้ส่วนราชการกระจายอำนาจ

ตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่งการอนุญาตการอนุมัติการปฏิบัติหรือดำเนินการอื่นใดให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบโดยตรงเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน หน่วยงานได้มีการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น เช่น การกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และจัดให้มีการกระจายอำนาจตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ตัวกับประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติงานในรูปแบบ one-stop service

ปรับปรุงงานให้ทันสมัยต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง หมายถึง ให้ส่วนราชการ

กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานและประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปีรายการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้มีการอนุมัติแล้วให้ประชาชนสามารถขอคู่มือหรือตรวจสอบได้พร้อมยังการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ มีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ และขั้นตอนการทำงานใหม่อยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและโครงการทุกระยะ การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์อยู่เสมอ

การอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความความต้องการของประชาชน

หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการต่อไป ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานและประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปีรายการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้มีการอนุมัติแล้วให้ประชาชนสามารถขอคู่มือหรือตรวจสอบได้

การประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ หมายถึงหน่วยงานได้มีการตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคุณภาพการให้บริการความพึงพอใจของผู้รับบริการและความคุ้มค่าในภารกิจต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานต่อไป

เทศบาลตำบล หมายถึง ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วยในงานวิจัยนี้ หมายถึงเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนสูง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สามารถนำมาประกอบในการวิจัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
2. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานและบริหาร
4. แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการหมู่บ้าน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
6. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
7. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล
8. บริบทของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

1. ความหมายของธรรมาภิบาล

การบริหารจัดการที่ดี หรือที่เรียกอีกอย่าง คือ ธรรมาภิบาล เป็นหลักในการบริหารในส่วนราชการของประเทศทุกระดับที่ต้องมีการดำเนินการตามหลักดังกล่าว ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ หลายท่านดังนี้

อรพินท์สพโชคชัย (2550 : 11) ได้กล่าวว่าธรรมาภิบาลคือระบบโครงสร้างและกระบวนการต่างๆที่วางเกณฑ์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของประเทศเพื่อที่ภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ธีรยุทธ บุญมี (2541 : 17) แสดงทัศนะว่าธรรมเนียมปฏิบัติเป็นกระบวนการความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างภาครัฐสังคมเอกชนและประชาชนซึ่งทำให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพมีคุณธรรมโปร่งใสตรวจสอบได้และมีความร่วมมือของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ประเวศ วะสี (2542 : 78) ได้ให้ความเห็นว่าธรรมเนียมปฏิบัติคือรัฐที่มีความถูกต้องเป็นธรรมซึ่งหมายถึงความถูกต้องเป็นธรรมใน 3 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1. การเมืองและระบบราชการที่โปร่งใสรับผิดชอบต่อสังคมถูกต้องตรวจสอบได้
2. ภาครัฐกิจที่โปร่งใสรับผิดชอบต่อสังคมสามารถตรวจสอบได้
3. สังคมที่เข้มแข็งความเป็นประชาสังคม (Civil Society) สามารถตรวจสอบภาครัฐและภาครัฐกิจให้ตั้งอยู่ในความถูกต้องได้

วรภัทร โทษระเกษม (2542 : 19) อธิบายว่าธรรมเนียมปฏิบัติหมายถึงการกำกับดูแลที่ดีหรือหมายถึงการใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเองโดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหารโดยหัวใจสำคัญของ Good Governance คือความโปร่งใส (Transparency) ความยุติธรรม (Fairness) และความรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจ (Accountability)

อมรา พงศาพิชญ์ (2541 : 17-24) กล่าวว่าธรรมเนียมปฏิบัติหมายถึงการ (กำกับ) ดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวมและการรักษาผลประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในสังคมโดยมีกฎกติกาที่ตกลงร่วมกันการ (กำกับ) ดูแลนี้มีอยู่ในทุกระดับของสังคมและองค์กรเช่น ธรรมเนียมรัฐของชาติธรรมเนียมรัฐหรือธรรมราษฎรในองค์กรธุรกิจองค์การสาธารณประโยชน์องค์การบริหารท้องถิ่นหรือแม้แต่ธรรมราษฎรในครอบครัวความหมายรูปธรรมของธรรมเนียมปฏิบัติและธรรมราษฎรคือกฎกติกาที่ตกลงร่วมกันว่าจะจะเป็นกฎเกณฑ์ที่จะใช้ในการดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของธรรมเนียมปฏิบัติว่าธรรมเนียมปฏิบัติคือการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขมีความรู้รักสามัคคีเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542: 18) กล่าวว่าหลักธรรมาภิบาลในความหมายสากล นี้มีความหมายรวมถึงระบบโครงสร้างและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ ระหว่างเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของประเทศเพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

อานันท์ ปันยารชุน (2541 : 26) อธิบายความหมายของธรรมาภิบาลว่า ธรรมาภิบาลเป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไปภาครัฐและ เอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไปหลายทางมีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่องซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ระบุคำนิยามของ Good governance ไว้ว่า การบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนา อย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ ประเทศเพื่อป้องกัน บรรเทา หรือแก้ไขภาวะวิกฤตที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะ สำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สุจิตต์ นิमितกุล. 2543 : 13-24

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543:3) ได้ให้คำนิยามว่า good governance หมายถึง กติกา หรือ กฎเกณฑ์การบริหารการปกครองที่ดี เหมาะสม และเป็นธรรม ที่ใช้ในการธำรงรักษาบ้านเมืองและสังคม อันหมายถึง การบริหารจัดการ ทรัพยากรและสังคม ที่ดีในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์กรและ กลไกของคณะรัฐมนตรี การบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการ องค์กรที่ไม่ใช่ราชการ องค์กรเอกชน ชมรมสมาคม ต่าง ๆ นิติบุคคลเอกชน และภาคประชา สังคม

ไชยวัฒน์ คำชู (2545 : 42-43) ได้แสดงทัศนะคิดว่าธรรมาภิบาลหมายถึง การมีส่วนร่วมคือความ โปร่งใสตรวจสอบได้และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมืองสังคมและเศรษฐกิจวางอยู่บนจรรยาบรรณที่กว้างขวางของสังคมและให้ความมั่นใจว่าเสียงคนยากจนและคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร

เจริญ เจษฎาวัลย์ (2547 : 15) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าธรรมาภิบาลคือโครงสร้างการจัดการองค์การนโยบายกระบวนการวิธีปฏิบัติและระบบการควบคุมภายในขององค์การที่ออกแบบมาใช้ชี้นำการปฏิบัติงานทั้งหมดในลักษณะต่อเนื่องและควบคุมกิจกรรมทั้งหมดขององค์การด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและด้วยความเอาใจใส่ต่อการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดและต่อผู้รับผลประโยชน์โดยการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนดเพื่อจะได้รายงานถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของตน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาลหมายถึงการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงาน การจัดระเบียบให้สังคมภาครัฐสังคมเอกชนภาคประชาชนได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยผ่านการมีระบบการเมืองและระบบราชการที่โปร่งใส มีความยุติธรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถตรวจสอบการทำงานการอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขมีความรู้สึกสามัคคีเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่องค์กร ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตสร้างความยุติธรรมความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน

2. องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

เมื่อก้าวถึงองค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลการนำหลักดังกล่าวมาปรับใช้นั้นมักจะแตกต่างกันไปตามแต่ละหน่วยงานแต่มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อุทยาน. 2548: 3)

2.1 ความรับผิดชอบต่อการถูกตรวจสอบ (Accountability)

ความรับผิดชอบต่อการถูกตรวจสอบเป็นองค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดีที่ได้รับการกล่าวถึงมากที่สุดเนื่องจากแนวคิดทางการบริหารจัดการที่ดีในปัจจุบันมีที่มาจากความต้องการลดการคอร์รัปชันของรัฐบาล (รัชนา สานติยานนท์. 2543 : 7)

คำว่า “Account” แปลว่าบัญชีดังนั้น Accountability จึงหมายถึงความสามารถในการคิดบัญชีได้หรือความสามารถที่จะถูกตรวจสอบได้นั่นเองดังนั้นการสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้เกิดขึ้นในการบริหารกิจการบ้านเมืองการใช้อำนาจรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานหรือบุคคลของรัฐทั้งที่มาจากกรเลือกตั้งหรือแต่งตั้งที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารการปฏิบัติงานและการดำเนินงานของรัฐทุกแห่งทุกระดับต้องมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะต้องรับผิดชอบต่อการที่จะถูกตรวจสอบพร้อมที่จะชี้แจงต่อสาธารณะและผู้มีอำนาจในการตรวจสอบซึ่งตามหลักการปกครองของระบอบประชาธิปไตยการตรวจสอบใช้อำนาจของรัฐบาลอาจทำได้ใน 3 มิติดังนี้(Beethan, David and Boyle, Kevin แต่ง, พฤทธิ สานชุมพล, ม.ร.ว. แปล, 2541 อ้างถึงในศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. 2548 : 4)

2.1.1 ความสามารถในการตรวจสอบในทางกฎหมายหมายถึง

การที่เจ้าหน้าที่รัฐบาลไม่ว่าจะมาจากการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้งต้องสามารถถูกตรวจสอบได้ว่าได้กระทำการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือยึดหลักนิติธรรมเป็นกรอบในการใช้อำนาจหรือประพฤติปฏิบัติหรือไม่อย่างไรถ้ามีการกระทำใด ๆ ที่ไม่ถูกต้องชอบธรรมเป็นที่สงสัยจะต้องมีการตรวจสอบโดยศาลปกครองหรือศาลยุติธรรมหรือโดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบตามกระบวนการในทางกฎหมาย

2.1.2 ความสามารถตรวจสอบได้ทางการเมืองหมายถึงกรณีที่ฝ่ายบริหารหรือ

รัฐบาลต้องถูกตรวจสอบโดยรัฐสภาหรือฝ่ายนิติบัญญัติและสาธารณะชนดังเช่นการกำหนดนโยบายและการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลหากฝ่ายบริหารดำเนินนโยบายไปในทางที่เป็นผลเสียหายต่อประเทศ

2.1.3 ความสามารถตรวจสอบได้ทางการเงินหมายถึงกรณีที่รัฐบาลและ

หน่วยงานรัฐบาลทุกแห่งต้องถูกตรวจสอบเรื่องการใช้เงินภาษีหรืองบประมาณว่าได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับการอนุมัติจากรัฐสภาหรือไม่โดยมีหน่วยงานรัฐบาลเป็นผู้ตรวจสอบ เช่น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระมีความเป็นกลางอย่างแท้จริงจึงจะสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความโปร่งใส (Transparency)

ความโปร่งใสเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติความโปร่งใสหมายถึงการมีระบบสารสนเทศที่ดีการเปิดเผยและเผยแพร่สารสนเทศดังกล่าวไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการตัดสินใจรับผิดชอบในการประเมินการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

ในส่วนของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ส่งเสริมการบริหารที่อยู่บนหลักความโปร่งใสว่า “คือการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ (ริชนา ศานติยานนท์. 2543 : 8)

2.3 การมีส่วนร่วม (Participation)

การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของการสร้างกรอบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สร้างกระบวนการในการตรวจสอบนโยบายและการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาลการมีส่วนร่วมอาจเกิดขึ้นได้หลายระดับตั้งแต่ระดับชุมชนระดับชาวบ้าน โดยผ่านสถาบันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปจนถึงระดับภูมิภาคและระดับชาติโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจหรือการดำเนินนโยบาย โครงการต่าง ๆ ของรัฐบาลควรมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจในการกำหนดและดำเนินโครงการเหล่านั้นด้วยซึ่งการจัดระบบให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารงานของรัฐบาลอาจทำได้ในหลายรูปแบบเช่นการทำประชาพิจารณ์การรับฟังความคิดเห็นการพูดคุยการจัดประชุมสัมมนา การลงประชามติฯลฯ และที่สำคัญต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์กติกาและวิธีการแนวทางในการดำเนินการขึ้นมาให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติอย่างถูกต้อง (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. 2548: 7)

2.4 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (Corruptions)

ในหลักการดังกล่าวนี้ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของ Good Governance ดังนั้นการทุจริตและการประพฤติมิชอบที่ปรากฏในการบริหารจัดการภาครัฐกิจจึงเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญว่าการปกครองและการบริหารบ้านเมืองนั้น ๆ มี Good หรือ Bad Governance ถ้าประเทศไทยต้องการที่จะปรับปรุงการบริหารบ้านเมืองเพื่อให้มีธรรมาภิบาลที่

ดีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การขจัดการทุจริตและการประพฤติมิชอบให้หมดไปจากการบริหาร
กิจการงานภาครัฐ

2.5 ระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ดี

ถือเป็นรากฐานและเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลหรือ Good Governance อีกประการหนึ่งทั้งนี้เพราะการมีระบบยุติธรรมและกฎหมายที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและสร้างระบบการจัดการปกครองและการบริหารบ้านเมืองที่ดีนั้นคือการที่รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายที่มีความชัดเจนเหมาะสมทันสมัยสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในทางเศรษฐกิจสังคมมีไม่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็นอีกทั้งยังต้องมีระบบหรือกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเพราะถ้ามีกฎหมายที่ดี แต่ไม่สามารถนำไปบังคับให้เป็นไปตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้วกฎหมายก็ไม่แตกต่างอะไรไปจากเศษกระดาษที่ถูกฉีกทิ้งอย่างไม่มี ความหมายและคุณค่าใดๆเลยดังนั้นกระบวนการบังคับใช้กฎหมายไม่ว่าจะเป็นองค์กรหรือบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะตำรวจศาลอัยการองค์กรอิสระต่างๆ หรือคณะผู้ตรวจสอบอื่น ๆ จะต้องสามารถทำหน้าที่ของตนได้อย่างอิสระโปร่งใสชอบธรรมเป็นธรรมเพื่อนำมาซึ่งความเป็นธรรมในสังคมและบ้านเมือง

นอกเหนือจากหลักการดังกล่าวในข้างต้นแล้วสำนักนายกรัฐมนตรียังได้ระบุหลักอื่น ๆ อีกสามประการที่เป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการที่ดีดังนี้ (รักษา สานติยานนท์, 2543 : 9)

1. หลักนิติธรรมได้แก่การตรากฎหมายกฎข้อบังคับต่างๆให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย
2. หลักคุณธรรมได้แก่การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์จริงใจขันนอตทนมีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย ประจำชาติ
3. หลักความคุ้มค่าได้แก่การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

3. ลักษณะเงื่อนไขของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลที่มีการดำเนินงานนั้น โดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะเงื่อนไขที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งมีผู้อธิบายลักษณะเงื่อนไขของธรรมาภิบาล ดังนี้

วิศรา รัตนสมัย (2543 : 26-27) กล่าวถึงลักษณะเงื่อนไขของธรรมาภิบาลไว้ว่า ลักษณะเงื่อนไขของธรรมาภิบาลมีหลักสำคัญ 6 ประการดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public Participation) คือกระบวนการที่ประชาชนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็โอกาสในการเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยชอบธรรมการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเสรีนี้รวมถึงการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนและให้เสรีภาพแก่สาธารณชนในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สาธารณชนจะมีส่วนร่วมคือการมีรูปแบบการปกครองและบริหารงานที่กระจายอำนาจ (Decentralization)

2. หลักความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and Transparency) คือกลไกการบริหารที่มีความสุจริตและโปร่งใสซึ่งรวมถึงการมีระบบกตติกาและการดำเนินงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมาประชาชนสามารถเข้าถึงและรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีเป็นธรรมถูกต้องและมีประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและประชาชนสามารถตรวจสอบและติดตามผลได้

3. หลักพันธะความรับผิดชอบต่องังคม (Accountability) คือความรับผิดชอบในบทบาทภาระหน้าที่ที่มีต่อสาธารณชน โดยมีการจัดองค์กรหรือการกำหนดคณเณท์ที่เป็น การดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรมในความหมายนี้จะรวมถึงการที่มี Bureaucracy Accountability และ Political Accountability ซึ่งจะมีความหมายที่มากกว่าความรับผิดชอบเฉพาะต่อผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มผู้เป็นฐานเสียงที่ให้การสนับสนุนทางการเมืองแต่จะครอบคลุมถึงพันธะความรับผิดชอบที่มีต่องังคมโดยรวมการที่จะมีพันธะรับผิดชอบต่องังคมเช่นนี้้องค์กรหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพร้อมและสามารถที่จะถูกตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณคุณภาพประสิทธิภาพและการใช้ทรัพยากรสาธารณะซึ่งคุณลักษณะของความโปร่งใสของระบบจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้าง Accountability

4. หลักกลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy) คือเป็นกลไกที่มีองค์ประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาลหรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศที่มีความชอบธรรมเป็นที่

ยอมรับของคนในสังคมโดยรวมไม่ว่าจะ โดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งจะต้องเป็นรัฐบาลที่ ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความสุจริตมีความเที่ยงธรรมและมีความสามารถที่จะ บริหารประเทศได้

5. หลักกฎหมายที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair Legal Framework and Predictability) คือมีกรอบของกฎหมายที่ยุติธรรมและเป็นธรรมสำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งกฎหมายมีการบังคับใช้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกฎหมายที่ชัดเจนซึ่งคน ในสังคมทุกส่วนเข้าใจสามารถคาดหวังและรู้ว่าเกิดผลอย่างไรเมื่อดำเนินการตามกฎหมาย ของสังคมสิ่งเหล่านี้เป็นการประกันความมั่นคงความศรัทธาและความเชื่อมั่นของประชาชน

6. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือเป็น กลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงานการจัด องค์การการจัดสรรบุคลากรและการใช้ทรัพยากรสาธารณะต่างๆอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการดำเนินการให้สาธารณะที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาของสังคม ทุกด้าน (ด้านการเมืองสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ)

สรุปได้ว่า ลักษณะเงื่อนไขของธรรมมาภิบาล นั้นจะต้องประกอบด้วย การมี ส่วนร่วม ความสุจริตโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความชอบธรรม มีหลักเกณฑ์ที่ยุติธรรม และมี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

4. ธรรมมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักธรรมมาภิบาลเป็นหลักการที่มีการดำเนินงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในส่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลักธรรมมาภิบาล จึงมีความเกี่ยวข้องซึ่งขาดไม่ได้ ดังมีผู้ได้ อธิบายไว้ ดังนี้

พิทยา สุนทรวิภาต (2546 : 10) กล่าวถึงธรรมมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในขณะนี้ถือว่าเป็นราชการส่วน ท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดเนื่องจากมีศักยภาพในการบริการสาธารณะแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงแต่ในช่วง ระยะเวลาที่ผ่านมาปรากฏข่าวทางสื่อสารมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์วิทยุโทรทัศน์และสื่ออื่น ๆ ว่า มีการทุจริตคอร์รัปชันหลายรูปแบบเกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสาเหตุของความ หย่อนประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าจึงไม่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของ การกระจายอำนาจสำนักนายกรัฐมนตรี (2546 : 2-10) ได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ไว้ดังนี้

1. หลักนิธิธรรมเป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับตรากฎหมายข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชนและชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งการปฏิบัติขององค์กรส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้โดย

1.1 การออกกฎหมายข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กฎหมายข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนได้รับทราบอย่างถึงด้วยการปิดประกาศ ณ สำนักงานหรือที่ทำการหรือที่ชุมชนหรือการประชุมประชาสัมพันธด้วยรูปแบบอื่นๆเช่นทำเป็นเอกสารแจกจ่ายการประชุมหรือเสียงตามสาย เป็นต้น

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในบังคับใช้บังคับใช้กฎหมายข้อบังคับของท้องถิ่นรวมทั้งกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นกรณีพิเศษเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคได้แก่การจัดเก็บภาษีในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นซึ่งจะต้องจัดเก็บอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและถูกต้องโดยไม่ก่อกวนแก่งหรือลดหย่อนแก่ใครเป็นการเฉพาะ เป็นต้น

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่นทั้งในฝ่ายพนักงานและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่ต้องใช้ในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2. หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจอดทนมีระเบียบวินัย

2.1 บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายข้าราชการหรือพนักงานประจำต้องยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตนจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมาทำงานตรงต่อเวลาให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคถูกต้อง

2.2 สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชนต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมาประชุมอย่างสม่ำเสมอพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในสภาอย่างมีเหตุผลตรงไปตรงมายึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวมและถูกต้องกฎหมาย

2.3 ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณธรรมสูงขึ้นเนื่องจากเป็นบังคับบัญชาของข้าราชการหรือพนักงานในขณะเดียวกันเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณต่างๆจะต้องยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเริ่มจัดทำมาตรฐานจริยธรรมหรือกรอบกติกาการปฏิบัติงานของสมาชิกทุกคนโดยทำเป็นมติของสภาเพื่อควบคุมกันเองมีบทลงโทษเท่าที่ทำได้เช่นใครละเมิดกฎก็ให้สภาประณามพฤติกรรมและประกาศให้ประชาชนทราบหรือถ้าละเมิดกฎอยู่เรื่อยๆก็ให้สภาพิจารณาให้พ้นจากสมาชิกภาพ

3. หลักความโปร่งใส โดยเน้นการปรับกลไกและวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใสให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้โดย

3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2539 โดยเอกสารที่จะต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบได้แก่

3.1.1 กฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

3.1.2 มติการประชุมของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน

3.1.3 มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อสิทธิหน้าที่รวมทั้งผลได้ผลเสียแก่ประชาชนและมติอื่น ๆ ที่ประชาชนควรทราบ

3.1.4 วาระการประชุมสภาท้องถิ่นจะต้องปิดประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้าเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภาซึ่งสภาจะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

3.1.5 ข้อบังคับกฎหมายระเบียบคำสั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งข่าวสารราชการที่ประชาชนควรรู้และประชาชนต้องปฏิบัติ

3.1.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งเงื่อนไขการติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่การชำระภาษีต่าง ๆ การขออนุญาตก่อสร้างอาคารเป็นต้นให้ประชาชนรู้ว่าขั้นตอนปฏิบัติอย่างไรต้องใช้หลักฐานเอกสารประกอบอะไรและต้องใช้เวลาานเท่าใด

3.1.7 ผลการดำเนินงานตามแผน/โครงการต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะได้สรุปเสนอให้ประชาชนได้รับทราบว่าจะได้ทำอะไรเมื่อไรเพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้าเพื่อจะได้ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานได้

3.1.8 เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะผลการสอบราคาหรือประกวดราคาควรเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้จะทำให้ประชาชนตรวจสอบและเกิดความมั่นใจ

3.1.9 ข้อมูลด้านการเงิน – การคลังซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะเปิดเผยเป็นระยะ ๆ ว่ามีรายรับเท่าใดมีรายจ่ายอะไรเท่าใด

3.1.10 ข้อมูลอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าควรเปิดเผยเป็นประโยชน์แก่ประชาชน

3.2 สำหรับวิธีการเผยแพร่ข้อมูลตามข้อ 3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรคำนึงถึงความเหมาะสมที่จะสามารถทำให้ประชาชนได้รับรู้อย่างกว้างขวางที่สุดได้แก่

3.2.1 การปิดประกาศ ณ สำนักงานที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามแหล่งชุมชนอาจจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารประจำทุกหมู่บ้านชุมชน

3.2.2 การประชุมชี้แจงเป็นครั้งคราวหรือสัญจรไปตามหมู่บ้านชุมชนต่าง ๆ

3.2.3 ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในแต่ละหมู่บ้านชุมชน

3.2.4 การใช้ระบบหอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายรวมทั้งการใช้สื่อท้องถิ่นอาจเป็นสื่อหนังสือพิมพ์วิทยุและโทรทัศน์เป็นต้น

3.2.5 การจัดทำเป็นวารสารหรือเอกสารแจกจ่ายแก่ประชาชนตามระยะเวลาที่สมควรอาจเป็นปีละ 2 – 3 ครั้งหรือทุกเดือนก็ได้การเลือกใช้วิธีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในแต่ละท้องถิ่นใช้วิธีต่าง ๆ กันแต่ควรทำพร้อม ๆ กันไปหลายวิธีเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึง

4. หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักการที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาหรือผู้บริหารท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการบริหารงานตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลข่าวสารแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไรอย่างไรรวมทั้งการตรวจสอบและการประเมินผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสุดท้ายประชาชนย่อมมีสิทธิเหนือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยมีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหายล้มเหลวหรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสียนอกจากนั้นกฎหมายยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้แก่

1. กฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 76 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น
2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เช่นในมาตรา 16 (16) กำหนดให้องค์กรบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นต้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นอย่างน้อยได้แก่
 - 2.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทั้งแผนพัฒนา 5 ปีและแผนพัฒนาประจำปีเนื่องจากแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือชี้ทิศทางการพัฒนาและเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยประชาชน
 - 2.1.1 มีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการร่วมเสนอปัญหาความต้องการและร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนาในรูปแบบกระบวนการประชาคม
 - 2.1.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมว่าทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่นจะเดินไปในทางใดควรทำอะไรก่อนอะไรหลังเป็นต้น
 - 2.1.3 ร่วมดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติสามารถดำเนินการได้หลายวิธีได้แก่ดำเนินการเองอุดหนุนงบประมาณให้หน่วยงานอื่น ๆ เป็นผู้ดำเนินการรวมทั้งสามารถอุดหนุนงบประมาณให้ประชาชน (กลุ่ม) เป็นผู้ดำเนินการได้
 - 2.1.4 ร่วมประเมินผลเมื่อดำเนินโครงการแล้วผู้ที่ประเมินผลได้ดีที่สุดคือประชาชนเพราะประชาชนสามารถบอกได้ชัดเจนว่าโครงการนั้นๆมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด

2.2 มีส่วนร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นกรณีของ อบต. ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2538 กำหนดให้ อบต. แต่งตั้งผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ – จัดจ้างให้เกิดความถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรมเป็นต้น

3. ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องแจ้งสาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้งและอำนวยความสะดวกในการให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภา

4. ประชาชนมีสิทธิในการเสนอกฎข้อบังคับของท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกกฎข้อบังคับของท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542

5. ประชาชนมีสิทธิถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีความประพฤติเสื่อมเสียได้ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการลงคะแนนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542

5. หลักความรับผิดชอบหลักข้อนี้มุ่งเน้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตระหนักในอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนมีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนและมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำโดย

5.1 การจัดบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพเป็นธรรมและทั่วถึงทั้งนอกสถานที่ให้ประชาชนเป็นที่พึงได้เมื่อเกิดความเดือดร้อน

5.2 เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวกรวมทั้งควรมีผู้รับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำหมู่บ้านและชุมชน

5.3 มีความจริงใจในการนำโครงการกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน/ประชาคมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน

5.4 นำเอาโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบังคับหรือกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชนหากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบ

6. หลักความคุ้มค่าเป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนรวมทั้งการรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืนโดยควรดำเนินการดั่งนี้การดำเนิน
ผลงาน/โครงการจะต้องมีการจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วนควรจะทำโครงการอะไรก่อน – หลัง
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

สรุปได้ว่า ธรรมชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางการปฏิบัติที่
มีความสัมพันธ์ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ขาดไม่ได้ ทำให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีหลักธรรมชาติในการบริหารงาน

5. หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

แนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งที่ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหาร
ราชการแผ่นดิน คือ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยยึดถือหลักธรรมชาติที่หรือ Good
Governance ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
พ.ศ. 2546 โดยมีการกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐนำมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ โดยมี
วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญ 7 ประการ คือ (ทศพร ศิริสัมพันธ์. 2549: 67)

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย
ดังต่อไปนี้

1. ด้านการเกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ด้านการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
5. ด้านการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
6. ด้านการที่ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนอง

ความต้องการ

7. ด้านการมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

บทบาทผู้ใดในหมวดนี้เป็นภาพรวมของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยชี้ให้เห็น
ถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเป็นแนวทางในการปฏิบัติของส่วน
ราชการในการกระทำการใดภารกิจหนึ่งว่าต้องมีความมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายในสิ่ง
เหล่านี้คือ

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชนซึ่งได้แก่การบริหารราชการที่สามารถ
ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและพยายามมุ่งให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อ
การพัฒนาชีวิตของประชาชน

2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐซึ่งได้แก่การบริหารเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ ที่วางไว้โดยมีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยผลงานในทุกระดับ

3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐซึ่งได้แก่การบริหารที่จะต้องพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ต้นทุน/ผลประโยชน์ให้สามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของแผนงานหรือ โครงการต่างๆเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับรวมทั้งจัดระบบการวางเป้าหมายการทำงานและวัดผลของงานแต่ละบุคคลที่เชื่อมโยงกับระดับองค์การ

4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็นได้แก่การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานจัดให้มีการกระจายอำนาจตัดสินใจเพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ชิดกับประชาชนรวมทั้งการปฏิบัติงานในรูปของการบริการเสร็จสิ้นทีเดียว

5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ได้แก่การทบทวนปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนทำงานใหม่อยู่เสมอซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและ โครงการทุกระยะการยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุง

6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการได้แก่การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชนและความพึงพอใจของผู้รับบริการในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการต่อไป

7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอซึ่งได้แก่การตรวจสอบและการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการควบคุมตนเองซึ่งจะทำให้สามารถผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. เป้าหมายธรรมมาภิบาล

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการขึ้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบกฎหมายเป็นครั้งแรกโดยรวบรวมแนวทางที่ควรปฏิบัติและกำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ในการ

ปฏิบัติราชการให้เกิดความชัดเจนสามารถวัดผลการปฏิบัติราชการที่แน่นอนขึ้นเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีเป้าหมาย 7 ประการคือ

6.1 การบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการในความหมายของการบริหารราชการให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนว่าต้องอยู่ในแนวทางที่ถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับบริการจากรัฐและการดำเนินงานต้องมีความโปร่งใสเปิดเผยได้ตลอดจนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการก่อให้เกิดผลกระทบในทางที่ดีต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชนดังต่อไปนี้

6.1.1 มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540

6.1.2 มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่างๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.1.3 มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.1.4 มีการจัดวางระบบควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544

6.1.5 มีช่องทางและปรากฏหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

6.1.6 ในการปฏิบัติงานได้ยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับบริการจากรัฐ

6.1.7 การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

6.1.8 การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องเป็นไปโดยซื่อสัตย์สุจริตสามารถตรวจสอบได้และมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

6.1.9 ก่อนเริ่มดำเนินการส่วนราชการต้องจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีและผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้านกำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใสมีกลไกตรวจสอบการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนในกรณีที่ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนราชการต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น

6.1.10 ให้เป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชนผู้รับบริการเพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

6.1.11 ในกรณีที่เกิดปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงานให้ส่วนราชการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้น โดยเร็วในกรณีที่ปัญหาหรืออุปสรรคนั้นเกิดขึ้นจากส่วนราชการอื่นหรือระเบียบข้อบังคับที่ออกโดยส่วนราชการอื่นให้ส่วนราชการแจ้งให้ส่วนราชการเกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยเร็วต่อไปและให้แจ้งให้ ก.พ.ร. ทราบด้วย

กล่าวโดยสรุปการบริหารภารกิจเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนหมายถึงการบริหารราชการที่มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนและความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีการบริหารราชการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและพยายามมุ่งให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชน

6.2 การบริหารงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นการบริหารราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มีส่วนเชื่อมโยงโดยตรงกับการบริหารแบบมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานภาครัฐ (บูรณาการ) และครอบคลุมเทคนิคในด้านการบริหารหลายเรื่อง โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนเพื่อกำหนดเป็นแผนระยะยาวมุ่งให้เกิดผลสำเร็จ โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงผลผลิตและผลลัพธ์ตลอดจนเชื่อมโยงกับการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติที่ชัดเจนและมีเป้าหมายการทำงานที่กำหนดได้ด้วยการทำข้อตกลงในการปฏิบัติงานและมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลักที่นำไปสู่การวัดผลการปฏิบัติงาน โดยมีแนวทางการบริหารราชการดังต่อไปนี้

6.2.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

6.2.2 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

6.2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของประชาคมท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

6.2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำโครงการในแผนพัฒนาสามปีมาจัดทำงบประมาณรายจ่าย

6.2.5 มีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบ

6.2.6 มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหาร

6.2.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงการซึ่งได้บูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานอื่น

6.2.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถให้แก่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

6.2.9 มีการพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

6.2.10 ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใดส่วนราชการต้องจัดทำแผนการปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

6.2.11 การกำหนดแผนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลาและงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจผลสัมฤทธิ์ของภารกิจและตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

6.2.12 ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้นซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ ก.พ.ร. กำหนด

6.2.13 ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจหรือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการเกิดผลกระทบต่อประชาชนให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

6.2.14 ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกันให้ส่วนราชการเกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

6.2.15 ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการเพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถสร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยน ทักษะคิดของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

6.2.16 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.พ.ร.อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการกำกับการปฏิบัติราชการโดยวิธีการจัดทำความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือโดยวิธีการอื่นใดเพื่อแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

กล่าวโดยสรุปการปฏิบัติงานต้องได้รับผลลัพธ์ (Outcomes) ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยส่วนราชการจะต้องใช้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results - based Management) กล่าวคือก่อนดำเนินการตามภารกิจต้องจัดทำแผนไว้ล่วงหน้ามีขั้นตอนเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จมีการติดตามและประเมินผลหากเกิดผลกระทบต่อประชาชนให้เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมหากเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานให้บูรณาการร่วมกัน โดยการบริหารเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยมีการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยผลงานในทุกระดับ

6.3 การบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ

เป็นการกำหนดวิธีการทำงานของส่วนราชการทั้งในกรณีที่เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและสามารถวัดความคุ้มค่าในการปฏิบัติแต่ละภารกิจโดยกำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติตามหลักความโปร่งใสหลักความคุ้มค่าหลักความชัดเจนในการปฏิบัติงานหลักความรับผิดชอบต่อผู้มีแนวทางการบริหารราชการดังต่อไปนี้

6.3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่เป้าหมายแผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือ โครงการและงบประมาณที่ใช้เพื่อให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ

6.3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยเปิดเผย

6.3.3 มีการแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ยื่นคำขออนุญาตอนุมัติหรือความเห็นชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนด

6.3.4 มีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

6.3.5 การปฏิบัติงานยึดหลักความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ

6.3.6 มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานและมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงาน

ต่าง ๆ

6.3.7 เพื่อให้การปฏิบัติราชการภายในส่วนราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ส่วนราชการกำหนดเป้าหมายแผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือ โครงการและ

งบประมาณที่จะต้องใช้แต่ละงานหรือโครงการและต้องเผยแพร่ให้ข้าราชการและประชาชนรับทราบ โดยทั่วกัน

6.3.8 ให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภท ขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

6.3.9 ในการจัดซื้อหรือจัดจ้างให้ส่วนราชการดำเนินการ โดยเปิดเผยและเที่ยงธรรมโดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคมภาระต่อประชาชนคุณภาพ วัตถุประสงค์และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการที่จะได้รับประกอบกัน

กล่าวโดยสรุปการบริหารภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจหมายถึงการบริหารงานที่ต้องมีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดตั้งงบประมาณในปีต่อไปสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างต้องคำนึงถึงคุณภาพและการดูแลรักษาเป็นสำคัญ โดยหน่วยงานได้มีการบริหารที่จะต้องพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งจัดระบบการวางเป้าหมายการทำงาน และวัดผลงานของแต่ละบุคคลที่เชื่อมโยงกับระดับองค์การ โดยไม่จำเป็นต้องถือราคาต่ำสุดในการเสนอซื้อหรือจ้างเสมอไป

6.4 การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

เป็นการกำหนดหน้าที่ให้ส่วนราชการปฏิบัติเพื่อเป็นการลดเวลาในการพิจารณาการสั่งการอนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่มีผลโดยตรงต่อประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว โดยวิธีการกระจายอำนาจการตัดสินใจการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเป็นต้น โดยมีแนวทางการบริหารราชการดังต่อไปนี้

6.4.1 มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ

6.4.2 มีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม

6.4.3 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม

6.4.4 การมอบอำนาจมีการจัดทำเป็นหนังสือ/คำสั่งระบุชื่อผู้รับมอบอำนาจชัดเจนและแจ้งเวียนให้พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ

6.4.5 มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่นๆประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

6.4.6 ให้ส่วนราชการจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่งการ อนุญาตการอนุมัติการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นใดของผู้ดำรงตำแหน่งให้กับ

ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้น โดยตรงเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการทั้งนี้ในการกระจายอำนาจในการตัดสินใจดังกล่าว ต้องมุ่งผลให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการบริการประชาชน

6.4.7 ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อประสานงานระหว่างราชการด้วยกันให้ส่วนราชการแต่ละแห่งจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการของส่วนราชการและในระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการเพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้

6.4.8 ในศูนย์บริการร่วมให้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับเรื่องราวต่างๆและดำเนินการส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไปโดยให้มีข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของทุกส่วนราชการรวมทั้งแบบคำขอต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานหมายถึงให้ส่วนราชการกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่งการอนุญาตการอนุมัติการปฏิบัติหรือดำเนินการอื่นใดให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบ โดยตรงเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติงานหน่วยงานได้มีการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น เช่น การกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ตัวกับประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติงานในรูปแบบ one-stop service

6.5 การปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นการกำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนเองว่ามีความจำเป็นหรือไม่โดยให้คำนึงถึงความคุ้มค่าและสถานการณ์อื่นประกอบกันและให้มีการทบทวนกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับภารกิจของส่วนราชการ โดยมีแนวทางการบริหารราชการดังต่อไปนี้

6.5.1 ในช่วงระยะเวลาสามปีที่ผ่านมาควรมีการทบทวนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกบทบาทภารกิจหรือข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.5.2 มีการทบทวนข้อกำหนดกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับให้ทันต่อสถานการณ์

6.5.3 ส่วนราชการมีหน้าที่ตรวจสอบสำรวจและทบทวนกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับและประกาศที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อดำเนินการยกเลิกปรับปรุง

หรือจัดให้มีกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับหรือประกาศขึ้นใหม่ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์หรือสอดคล้องกับความจำเป็นทางทางเศรษฐกิจของประเทศหรือรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

กล่าวโดยสรุปการปรับปรุงภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ มีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานใหม่อยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและโครงการทุกระยะ การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอให้มีการทบทวนภารกิจของส่วนราชการว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่

6.6 การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

เป็นการกำหนดแนวทางที่ส่วนราชการต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ได้รับบริการ โดยเร็วในขณะเดียวกันก็จะสามารถตรวจสอบความต้องการของประชาชนรับรู้สภาพปัญหาและการแก้ไขปัญหาได้สำหรับการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนมีวิธีการที่สามารถดำเนินการได้เช่นกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานมีการให้บริการด้วยระบบเครือข่ายสารสนเทศจัดให้มีระบบรับฟังข้อร้องเรียนมีการเปิดเผยข้อมูลเป็นต้น โดยมีแนวทางการบริหารราชการดังนี้

6.6.1 มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละงานและประกาศให้ประชาชนทราบ

6.6.2 มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ประกาศกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละงานให้ประชาชนทราบ

6.6.3 มีการจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน

6.6.4 มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้แก่ประชาชนในการขอรับบริการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.6.5 เมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชนหรือจากส่วนราชการด้วยกันเกี่ยวกับงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้นให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องตอบคำถามหรือแจ้งการดำเนินการให้ทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

6.6.6 ให้ส่วนราชการจัดให้มีระบบเครือข่ายสารสนเทศของส่วนราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่จะติดต่อสอบถามหรือข้อมูลหรือจะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ

6.6.7 ในกรณีที่ส่วนราชการได้รับการร้องเรียนเสนอแนะหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติราชการอุปสรรคความยุ่งยากหรือปัญหาอื่นใดจากบุคคลใดโดยมีข้อมูลและสาระตามสมควรให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการให้ลุล่วงไปและในกรณีที่มิได้อยู่ของบุคคลนั้นให้แจ้งให้บุคคลนั้นทราบผลการดำเนินการด้วย

กล่าวโดยสรุปการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนหมายถึงการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการต่อไป ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานและประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปีรายการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้มีการอนุมัติแล้วให้ประชาชนสามารถขอคู่มือหรือตรวจสอบได้

6.7 การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

เป็นการวัดผลการปฏิบัติราชการว่ามีผลสัมฤทธิ์ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดขึ้นไว้หรือไม่ตลอดจนเรื่องคุณภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่รวมทั้งมีการตรวจสอบการปฏิบัติราชการภายในองค์กรด้วยโดยมีแนวทางการบริหารราชการดังต่อไปนี้

6.7.1 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.7.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าของภารกิจรวมทั้งความพึงพอใจของประชาชน

6.7.3 มีการประเมินผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ

6.7.4 ส่วนราชการควรจัดให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการความคุ้มค่าในภารกิจ

6.7.5 ส่วนราชการอาจจัดให้มีการประเมินภาพรวมของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับหรือหน่วยงานในส่วนราชการก็ได้ทั้งนี้การประเมินดังกล่าวต้องทำเป็นความลับและเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งความสามัคคีของข้าราชการ

6.7.6 ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการเพื่อประโยชน์

ในการบริหารงานบุคคลให้ส่วนราชการประเมินโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเฉพาะตัวของข้าราชการผู้นั้นในตำแหน่งที่ปฏิบัติประโยชน์ที่ผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานที่ข้าราชการผู้นั้นสังกัดได้รับจากการปฏิบัติงานของข้าราชการผู้นั้น (การบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2551 : 44-55)

กล่าวโดยสรุปการประเมินผลการปฏิบัติราชการหน่วยงานได้มีการตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีคณะผู้ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคุณภาพการให้บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการและความคุ้มค่าในภารกิจต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายความคิดเห็น

มีนักวิชาการหลายท่านได้สรุปความหมายและคำนิยามของความคิดเห็นซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย อาทิเช่น พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2532 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2532 : 246) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าเป็นข้อพิจารณาว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2532 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2532 : 246-247) ให้ความหมายว่าความคิดเห็นคือทัศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2533 : 78) ได้กล่าวว่าความคิดเห็นหมายถึงการแสดงออกทางวาจาของเจตคติการที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อหรือความรู้สึกอย่างไรเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคลดังนั้นการวัดความคิดเห็นของบุคคลนี้เป็นที่เป็นไปได้

จำรอง เงินดี (2534 : 2) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติความคิดเห็นนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้สังเกตและวัดได้จากคนแต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

สุชาติ วิจิตรวิวงศ์ (2541 : 8) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นที่แสดงออกทางด้านความเชื่อความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะเป็นการพูดหรือการเขียนก็ได้โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็นการสำรวจความคิดเห็นเป็นการสำรวจความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ละคนจะแสดงความรู้สึกใดๆออกมาโดยการพูดการเขียนและการสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่างๆให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

Best (1977 : 169) กล่าวว่าความคิดเห็นคือการแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูด

Kolesnik (1970 : 386) ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าเป็นการแปลความหมาย (Interpretation) หรือการลงความเห็นที่เกิดจากข้อเท็จจริงซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้องแต่คนอื่นๆอาจไม่เห็นด้วยทุกคนก็ได้ความเห็นที่ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นเวลานานสั้นเรียกว่าความคิดเห็น (Opinion) เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่ไม่พอแก่การพิสูจน์มีความรู้แห่งอารมณ์น้อยและเกิดขึ้นได้อย่างง่ายแต่สลายตัวเร็ว

Good (1973 : 339) ให้คำจำกัดความว่าความคิดเห็นหมายถึงความเชื่อการตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือชั่งน้ำหนักความถูกต้องหรือไม่

Kolasa (1969 : 368 ; อ้างถึงใน สมนึก วงษ์มะเขาะ. 2550 : 10) ได้กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกแต่ละคนในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นการประเมินผล (Evaluation) สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ส่วนทัศนคตินั้นเป็นความโน้มเอียงในการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งอื่น ๆ สถานที่แวดล้อมไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือทางลบก็ตาม

Maier (1955 : 54 ; อ้างถึงใน สมนึก วงษ์มะเขาะ. 2550 : 10) ให้ความหมายว่าความคิดเห็นเป็นการประเมินค่าของเหตุการณ์จริงเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือพฤติกรรมหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะและการประเมินค่าหรือแปลความหมายที่ได้แสดงออกมาจะได้รับอิทธิพลจากเจตคติและความคิดเห็นเป็นการสะท้อนหรือการแสดงออกของเจตคติ

Wahlmen (1973 : 34) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นภาวะของจิตใจที่ผ่านประสบการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้และผลักดันให้เกิดความคิดความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

Issak (1981 : 203 ; อ้างถึงใน สมนึก วงษ์มะเขาะ. 2550 : 11) ให้ความหมายความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใด

สถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับทั่วไปโดยปกติแล้วความคิดเห็นแตกต่างจากเจตคติคือความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะขณะที่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปมีความหมายกว้างกว่า

จากคำนิยามและความหมายของความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่าความคิดเห็นหมายถึงการแสดงออกทางด้านความคิดความเชื่อหรือความรู้สึกทัศนคติโดยอาศัยพื้นฐานความรู้การรับรู้ประสบการณ์แล้วเกิดการเรียนรู้ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด โดยการพูดหรือการเขียนเกี่ยวกับลักษณะของการตีความหรือลงมติโดยอาศัยประสบการณ์ความรู้และสภาพแวดล้อมต่างๆที่มีความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าถูกต้องหรือไม่

2. ปัจจัยที่มีต่อความคิดเห็น

ในการแสดงความคิดเห็นปัจจัยหนึ่ง ๆ นับว่ามีผลต่อการแสดงความคิดเห็น จึงมีนักวิชาการได้อธิบายปัจจัยที่มีต่อความคิดเห็น ดังนี้

Oskmp (1996) ได้สรุป ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งไม่จำเป็นต้องคล้ายกันหรือเหมือนกันเสมอไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกเรื่องนั้น ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้ (จิรายุ ทรัพย์สิน. 2540 : 19-20)

พันธุกรรมและร่างกาย (Genetic and Physiological Factor) จากการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระบบความก้าวร้าวของบุคคล และจะมีผลต่อการศึกษา ทัศนคติหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่จะเกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติของบุคคล

1. ประสบการณ์ของบุคคล โดยตรง (Direct Personal Experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆจากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเองทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

2. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยบุคคล เมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลมาจากการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่และครอบครัว

3. ทัศนคติความคิดเห็นต่อกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและทัศนคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

กิตติ สุทธิสัมพันธ์ (2542 : 12 - 13) ได้สรุป ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจจะเหมือนหรือต่างกันออกไป คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่างๆ คุณภาพสมอง

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่างๆซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้ในกลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่างๆเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับ ทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่บุคคลได้รับแตกต่างกัน จะมีผลต่อความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

สรุป จากปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า บุคคลแต่ละบุคคลมีปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ พันธุกรรมและร่างกาย และสิ่งที่แต่ละบุคคลได้เรียนรู้และได้รับจากกระบวนการกลมกลืนทางสังคม ซึ่งสั่งสมจนกลายเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับรู้

3. การวัดความคิดเห็น

ในการวัดความคิดเห็นนั้นสิ่งที่จะวัดได้นั้นต้องมีหลักเกณฑ์ที่สามารถอธิบายได้ โดยมี นักวิชาการได้อธิบาย การวัดความคิดเห็นไว้ ดังนี้

วิเชียร เกตุสิงห์ (2541 : 94-97) กล่าวว่า การจะใช้แบบทดสอบการวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนด แบบสอบถามประเภทนี้ นิยมสร้างตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งความคิดเห็นออกเป็นห้าระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็นทางปฏิฐาน (Positive) หรือปฏิเสศ (Negative)

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2547 : 102 - 117) ได้เขียนประกอบการเรียนการสอนของ คณะสังคมศาสตร์ เรื่อง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดว่ามาตราวัดเจตคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็น ที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีแบบสเกลวัดความต่างที่ศัพท์ (S-D Scale = Semantic differential scale) เป็นการวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี - เลว ขยัน - ขี้เกียจ เป็นต้น
2. วิธีลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมมากที่สุด เพราะเป็นวิธีการสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือความไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบในการเลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +10, -1 -2 ตามลำดับ
3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติ สูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ อย่างต่ำสุดถึงสูงสุด และแสดงถึงการสะสมถึงความคิดเห็น
4. วิธีเทอร์สโตรนสเกล (Thurstone Scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็น ปริมาตรแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติในทางเดียว และเสมือนว่าเป็น สเกลที่มีช่วงห่างเท่ากัน

Best (1997 : 171) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็น โดยทั่ว ๆ ไปจะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาในระดับสูง ต่ำ มาก น้อย ส่วนวิธีวัดความคิดเห็น โยมาร์ทจะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่จะตอบ แบบสอบถามและผู้ถูกวัดจะเลือกตอบความคิดเห็นของตนในเวลานั้น การใช้แบบสอบถาม สำหรับวัดความคิดเห็น ใช้การวัดแบบลิเคิร์ต โดยเริ่มต้นการรวบรวมหรือการเรียบเรียง ข้อความที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับ ข้อความที่กำหนดไว้ ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้

คะแนนขึ้นอยู่กับข้อความว่าเป็นไปในทางเดียวกัน (เชิงนิยามหรือไม่นิยาม) เป็นข้อความเชิงบวก (Positive) หรือข้อความเชิงลบ (Negative)

สรุป การที่จะทราบความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งนั้น จะต้องมีการวัดที่เชื่อถือได้ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็น โดยทั่วไปจะมีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนอง ส่วนวิธีการวัดมีหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีวิธีการวัดที่แตกต่างกัน เลือกใช้ตามความเหมาะสมต่อลักษณะการวัดแต่ละครั้ง

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานและบริหาร

1. แนวคิดการดำเนินงานตามหลักบริหารของเฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol)

ฟาโยลคิดค้นหลักการ 14 ข้อ ซึ่งเขาเรียกว่า “หลักการจัดการ” (A principle of Management) ขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเขาแนะนำว่าควรใช้หลักการนี้อย่างยืดหยุ่น ความท้าทายจึงอยู่ที่ว่าผู้บริหารควรจะใช้หลักการเหล่านี้เมื่อใดและอย่างไร รายละเอียดของหลักการทั้ง 14 ข้อ มีดังนี้ (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, 2540 : 130-132)

- 1.1 การแบ่งงานกันทำ
- 1.2 อำนาจโดยชอบธรรม
- 1.3 วินัย
- 1.4 เอกภาพของสายการบังคับบัญชา
- 1.5 เอกภาพของคำสั่ง
- 1.6 หลักผลประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัว
- 1.7 การให้รางวัลตอบแทน
- 1.8 การรวมอำนาจ
- 1.9 ลำดับชั้นของสายการบังคับบัญชา
- 1.10 คำสั่ง
- 1.11 ความเสมอภาค
- 1.12 ความมั่นคงของคนงาน
- 1.13 ความคิดริเริ่ม
- 1.14 ความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในการ

2. แนวความคิดการดำเนินงานตามหลักการบริหารของเออวิก และกูลิค (Lyndall Urwick and Luther Gulick)

แนวความคิดทางการบริหารที่อยู่ในกลุ่มหลักการบริหารที่สำคัญอีกแนวความคิดหนึ่ง นอกจากแนวความคิดของฟาโยล ยังมี แนวความคิดของ เออวิก และ กูลิค นักวิชาการทั้งสองได้เสนอแนวความคิดทางการบริหารโดยเสนอว่า การบริหารเป็นเรื่องของการประสานงานภายในองค์กร และเสนอหลักในการประสานงานและการทำงานในองค์กรไว้ดังนี้ (วันชัย มีชาติ. 2549 : 39-41)

2.1 เมื่อเกิดองค์การขึ้นมาจะมีการแบ่งงานกันทำเกิดขึ้น เนื่องจากคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านของความถนัด ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ การแบ่งงานกันทำจึงเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับองค์การ

2.2 เมื่อมีการแบ่งงานกันทำ องค์การจำเป็นต้องมีระบบการประสานงาน เพื่อเชื่อมโยงงานทุกส่วนขององค์การเข้าด้วยกัน การประสานงานโดยใช้โครงสร้างองค์การสามารถกระทำได้หลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การจัดโครงสร้างอำนาจภายในองค์กร องค์การจะประสานงานโดยการจัดโครงสร้างอำนาจที่ยึดหลักการสำคัญคือ 1) หลักขอบข่ายการควบคุม 2) หลักเอกภาพในการควบคุม และ 3) การจัดหน่วยงานย่อยในองค์กรให้มีความกลมกลืน

2.2.2 การประสานงานผ่านหน้าที่ของฝ่ายบริหาร องค์การจะใช้หน้าที่ของหัวหน้าในการประสานงานในองค์กร ซึ่งหน้าที่ของหัวหน้าจะประกอบด้วยหน้าที่ 7 ประการเรียกว่า POSDCoRB ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Co-Ordinating) การรายงาน (Reporting) และการบริหารงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งหน้าที่ของนักบริหารทั้ง 7 ประการนี้เป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวาง

2.2.3 การประสานหน่วยงานย่อยในองค์กร โดยใช้การจัดองค์การ ซึ่ง กูลิค และ เออวิก เสนอว่าองค์การสามารถจัดหน่วยงานย่อยในองค์กรได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมคือ 1) การจัดองค์การตามวัตถุประสงค์ 2) การจัดองค์การตามกระบวนการ 3) การจัดองค์การตามลูกค้า และ 4) การจัดองค์การตามสถานที่ตั้ง

การประสานงานโดยใช้การประสานทางความคิดหรือการมีเจตนาพร้อมกัน เป็นวิธีการที่องค์การประสานงานโดยการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในการทำงานร่วมกัน ผู้ปฏิบัติงานจะมุ่งทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ การ

ประสานโดยใช้เจตนาธรรมณ์ของสมาชิกจะเป็นเรื่องของการสร้างอุดมการณ์ใน การทำงานของสมาชิก และสร้างความจงรักภักดีในองค์กรให้เกิดขึ้น

3. แนวคิดการดำเนินงานตามการบริหารของแมกซ์ เว็บบอร์ (Max Weber)

ปัญญาชนนักคิดด้านอุดมคติ และนักสังคมวิทยาผู้มั่งคั่งชาวเยอรมัน เขาได้พัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับ โครงสร้างและกิจกรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับอำนาจหน้าที่ โดยเรียกรูปแบบขององค์กรในอุดมคติของเขาว่า “ระบบราชการ” (Bureaucracy) ทฤษฎีระบบราชการของเว็บเบอร์เป็นต้นแบบ (Model) ที่องค์กรขนาดใหญ่จำนวนมากในปัจจุบันยังคงใช้อยู่ซึ่งหลักการของทฤษฎีนี้มีส่วนละม้ายคล้ายคลึงกับทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ในเรื่องความเป็นอุดมคติ ความมีเหตุมีผล ความสามารถในการพยากรณ์ ความเป็นทางการความสามารถทางเทคนิค และความเป็นอำนาจนิยม

ระบบราชการในอุดมคติของเว็บเบอร์ มีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังต่อไปนี้
(ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. 2540 : 170)

3.1 การแบ่งงานกันทำ งานต่างๆ ในองค์กรจะถูกแตกออกเป็นงานเล็ก ๆ ง่าย ๆ มีลักษณะเป็นงานประจำ และเป็นงานที่ถูกกำหนดไว้แล้วอย่างดี

3.2 ลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่ ตำแหน่งต่าง ๆ จะถูกกำหนดหรือจัดให้อยู่ในลักษณะลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาที่ลดหลั่นกันลงไปตำแหน่งที่ต่ำกว่าจะถูกบังคับบัญชาโดยตำแหน่งที่สูงกว่า

3.3 การคัดเลือกอย่างเป็นทางการ สมาชิกองค์กรทุกคนจะถูกคัดเลือกมาจากการฝึกอบรม การศึกษา หรือการสอบคัดเลือกที่เป็นทางการเท่านั้น ไม่มีการเล่นพรรคเล่นพวก หรือความเสน่หาจากผู้บริหารในระดับใดระดับหนึ่งขององค์กรแต่อย่างใด

3.4 กฎเกณฑ์ระเบียบที่เป็นทางการ เพื่อประกันความเป็นเอกภาพและการแสดงออกของลูกจ้างอย่างมีวินัย ผู้บริหารต้องอิงอยู่กับกฎเกณฑ์ระเบียบราชการอย่างเป็นทางการ

3.5 ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ การใช้กฎและระเบียบราชการในการควบคุมให้เป็นเอกภาพมีเหตุผลมาจากความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของลูกจ้างนั่นเอง ดังนั้นความสัมพันธ์ในองค์กรควรมีรูปแบบของความสัมพันธ์ที่เป็นทางการเท่านั้น

3.6 ความเป็นอาชีพ ผู้บริหารในระบบราชการ คือมีอาชีพที่ทำงานภายใต้เงินเดือนประจำ และมุ่งพัฒนาวิชาชีพของตนในองค์กร มิใช่เจ้าของหรือผู้ประกอบการ

แต่อย่างไร

4. แนวคิดการดำเนินงานตามหลักการบริหาร PDCA ของ เดมมิ่ง (Dr. W. Edwards Deming)

เดมมิ่งเป็นปรมาจารย์ทางการบริหารคุณภาพ PDCA เป็นเทคนิคในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น โดยช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถคิดปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

วงจร PDCA ที่สมบูรณ์นั้นจะต้องหมุนไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึง การปรับปรุงโดยไม่มีที่สิ้นสุด PDCA มีรายละเอียด ดังนี้ (ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. 2540 : 142-143)

1. Plan (การวางแผน) หมายความว่ารวมถึง การกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในการวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การวางแผนในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานหรือเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ ไปพร้อมกันด้วยข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบได้ว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผนหรือไม่

2. Do (ปฏิบัติ) หมายถึง การปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสภาพงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ในกรณีที่เป็นงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก อาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอน ที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

3. Check (ตรวจสอบ) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากในการดำเนินงานใด ๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบและการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนิน

งาน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบและการประเมินการปฏิบัติงาน จะต้องตรวจสอบด้วยการปฏิบัติที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของงาน

4. Act (การปรับปรุง) เป็นกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิม เมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วย

การบริหารงานในระดับต่าง ๆ ทุกระดับตั้งแต่เล็กที่สุดคือการปฏิบัติงานประจำวันของบุคคลคนหนึ่ง จนถึงโครงการในระดับใหญ่ที่ต้องใช้กำลังคนและเงินงบประมาณจำนวนมากย่อมมีกิจกรรม PDCA เกิดขึ้นเสมอ โดยมีการดำเนินกิจกรรมที่ครบวงจรบ้าง ไม่ครบวงจรบ้าง แตกต่างกันตามลักษณะงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในแต่ละองค์กรจะมีวงจร PDCA อยู่หลาย ๆ วง วงใหญ่ที่สุดคือวงที่มีวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแผนงาน (P) แผนงานวงใหญ่สุดนี้อาจครอบคลุมระยะเวลาต่อเนื่องกันหลายปี จึงจะบรรลุผลการจะผลักดันให้วิสัยทัศน์ และแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปรากฏเป็นจริงได้จะต้องปฏิบัติ (P) โดยนำแผนยุทธศาสตร์มากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กร แผนการปฏิบัติงานประจำปีจะก่อให้เกิดวงจร PDCA ของหน่วยงานขึ้นใหม่หากหน่วยงานมีขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ก็จะต้องแบ่งกระจายความรับผิดชอบไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดวงจร PDCA เพิ่มขึ้นอีกหลาย ๆ วง โดยมีความเชื่อมโยงและซ้อนกันอยู่ การปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งหมดจะรวมกันเป็น (D) ขององค์กรนั้น ซึ่งองค์กรจะต้องทำการติดตามตรวจสอบ (C) และแก้ไขปรับปรุงจุดที่เป็นปัญหา หรืออาจต้องปรับแผนใหม่ในแต่ละปี (A) เพื่อให้วิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวนั้น ปรากฏเป็นจริงและทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์รวมขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

5. แนวความคิดในกลุ่มการจัดการภาครัฐแนวใหม่

แนวความคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ หรือที่เรียกว่า NPM (New Public Management) เป็นกระแสความคิดในการบริหารองค์การที่เกิดขึ้นในช่วง 10-20 ปีที่ผ่านมา โดยแนวความคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่นี้มีสาระสำคัญคือ (วันชัย มีชาติ, 2549 : 63-68)

5.1 การนำเทคนิคและเครื่องมือทางการบริหารที่ใช้ได้ผลในภาคเอกชนมาใช้ในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งลักษณะนี้เป็นแนวความคิดที่เรียกว่า การจัดการนิยม (Managerialism) เทคนิควิธีการบริหารที่นำมาใช้ได้แก่ การบริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Managing by results) การควบคุมและจัดการในเรื่องมาตรฐานการทำงาน (Explicit standard and Measures of performance) การคำนวณความคุ้มค่าในการลงทุน (Value for money) เป็นต้น

5.2 การให้มีหน่วยงานแบบอื่นเข้ามาดำเนินการ ซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันในการให้บริการประชาชน การให้หน่วยงานราชการเป็นกลไกประการเดียวจะทำให้การบริหารไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร การใช้กลไกตลาดเข้ามาช่วยจะทำให้การจัดการภาครัฐดีขึ้น

แนวความคิดในการบริหารสมัยใหม่จะเป็นการเสนอเทคนิคทางการบริหารที่นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาการทำงานขององค์การ ซึ่งนอกจากแนวความคิดข้างต้นแล้วยังมีเทคนิคทางการบริหารอีกหลายประการที่มีการนำมาช่วยในการบริหาร เช่น เทคนิคในเรื่องการควบคุมคุณภาพ เช่น QCC (Quality Control Circle) เทคนิค TQM (Total Quality Management) เทคนิคการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ (MBO : Management by Objective) เป็นต้น ซึ่งมีการนำมาใช้ในการบริหารงานขององค์การ

จะเห็นได้ว่าแนวความคิด การดำเนินงาน ทฤษฎีทางการบริหารในยุคนี้มีความหลากหลายมากขึ้น ลักษณะของแนวความคิดจะมีความแตกต่างกันออกไป

ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานและประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปีรายการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้มีการอนุมัติแล้วให้ประชาชนสามารถขอดูหรือตรวจสอบได้พร้อมยังการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ มีการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานใหม่อยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและโครงการทุกระยะ การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอให้มีการทบทวนภารกิจของส่วนราชการว่าภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่

การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของ ผู้รับบริการในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติราชการ ต่อไป ให้ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานและประกาศให้ประชาชนทราบเป็น การทั่วไปต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายแต่ละปีรายการเกี่ยวกับการ จัดซื้อจัดจ้างที่ได้มีการอนุมัติแล้วให้ประชาชนสามารถขอหรือตรวจสอบได้หน่วยงานได้มี การตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถ ผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้มีคณะผู้ ประเมินอิสระดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคุณภาพการ ให้บริการความพึงพอใจของผู้รับบริการและความคุ้มค่าในภารกิจต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทาง ในการแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานต่อไป

แนวความคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการหมู่บ้าน

1. ประวัติความเป็นมา

คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้กำเนิดขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มาตรา 28 ตรี โดยกำหนดให้หมู่บ้านหนึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้านคณะหนึ่งมีหน้าที่ เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับภารกิจที่จะต้องปฏิบัติตามอำนาจ หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 คณะกรรมการปฏิรูประบอบราชการและระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดินของรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในสภาวะการณ์ปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2524) ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพและไม่สามารถบริหารงาน ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เท่าที่ควร

1. การดำเนินงานของหมู่บ้านอยู่ในดุลยพินิจของผู้ใหญ่บ้านเพียงคนเดียว
2. กระทรวงทบวงกรมต่างๆจัดตั้งคณะกรรมการระดับหมู่บ้านขึ้นซ้ำซ้อนกันหลาย รูปแบบ

3. รัฐบาลขาดนโยบายที่แน่นอนและต่อเนื่องในการสนับสนุนหมู่บ้าน คณะกรรมการปฏิรูปฯจึงได้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีให้ปรับปรุงรูปแบบ การบริหารงานของหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้การดำเนินงานของหมู่บ้านอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบในรูปแบบคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อให้การวินิจฉัยเรื่องต่างๆเป็นไปอย่างรอบคอบรัดกุม

2. ปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพคือ

2.1 ยึดรูปแบบคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช 2457 เป็นหลัก

2.2 ปรับปรุงโครงสร้างให้สอดคล้องกับรูปแบบหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองหรือ อพป.

2.3 ยกเลิกคณะกรรมการระดับหมู่บ้านรูปแบบอื่นๆ (ยกเว้นคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป.) ให้ใช้คณะกรรมการหมู่บ้านเพียงคณะเดียว

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2524 ลงมติในหลักการให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช 2457 เป็นหลักตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปฯและมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีมาแต่เดิมให้มีประสิทธิภาพโดยร่วมกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องวางแนวทางดำเนินงานซึ่งได้ตราข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 ขึ้นคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2526 ลงมติว่า

1. รับทราบผลการดำเนินงานปรับปรุงคณะกรรมการหมู่บ้านของกระทรวงมหาดไทย

2. ให้กระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2524 เรื่องการปรับปรุงรูปแบบหมู่บ้านซึ่งอนุมัติในหลักการให้มีคณะกรรมการหมู่บ้านเพียงคณะเดียวโดยเคร่งครัดเว้นแต่หมู่บ้าน อพป. ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. 2522 ให้คงเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

3. อนุมัติในหลักการให้นายอำเภอมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการและบุคคลอื่นใดทุกสังกัดให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการหมู่บ้านและที่ปรึกษาของฝ่ายกิจการต่างๆตามที่

กำหนดไว้ในข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยฯได้โดยขอให้คำนึงถึงข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติด้วยว่า

3.1 ผู้ที่จะเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการหมู่บ้านและที่ปรึกษาของฝ่ายกิจการต่างๆนอกเหนือจากผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วจะต้องมีความเต็มใจและอุทิศเวลาเพื่อการนี้

3.2 สำหรับที่เป็นข้าราชการควรได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการนั้นๆก่อนด้วย

4. ให้กระทรวงมหาดไทยรับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้ไปพิจารณาด้วยดังนี้

4.1 กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการหมู่บ้านและกรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิในคณะที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้านจะต้องไม่มีค่าตอบแทนตลอดไป

4.2 ในกรณีที่บุคคลได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินการกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยส่วนราชการไม่ได้เกี่ยวข้องด้วยนั้นถ้ากลุ่มใดมีกิจการทำนองเดียวกับฝ่ายกิจการใดในคณะกรรมการหมู่บ้านก็ควรจัดให้อยู่ในกิจการนั้น ๆ ด้วย

4.3 ควรพิจารณาให้มีกรรมการหมู่บ้านทำนองเดียวกันนี้สำหรับชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครด้วย

5. กระทรวงมหาดไทยได้ให้ทุกจังหวัด/อำเภอได้ปรับปรุงคณะกรรมการหมู่บ้านในปี 2526 ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) พ.ศ. 2526 โดยได้มีการเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่พร้อมทั้งแต่งตั้งฝ่ายกิจการต่าง ๆ ของ กม. และที่ปรึกษาของกม. พร้อมกันทั่วประเทศ

6. กระทรวงมหาดไทยได้ออกข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (ฉบับที่2) พ.ศ. 2534 เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นนอกจากผู้ใหญ่บ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีสามารถเป็นประธานฝ่ายกิจการอื่นได้และจังหวัด/อำเภอจัดตั้งฝ่ายกิจการสตรีเพิ่มขึ้นในคณะกรรมการหมู่บ้านอีกฝ่ายเพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมบริหารและพัฒนาหมู่บ้าน

7. รัฐบาลได้แก้ไขพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 เนื่องด้วยปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปโดยรวดเร็วคล่องตัวและมีประสิทธิภาพโดยปรับปรุงโครงสร้างบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ตามมาตรา 28 ตรีแห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 จึงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 125 ตอนที่ 27 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2551

8. กระทรวงมหาดไทยได้ยกเลิกข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ พ.ศ. 2533 โดยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้านการปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551

2. รูปแบบของคณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้านหรือกม. ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งแก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยกรรมการ 2 ประเภทคือ

2.1 กรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน

2.2 กรรมการหมู่บ้าน โดยการเลือก ได้แก่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งราษฎรมีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้เลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีจำนวน 2 – 10 คน โดยให้ที่ประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้กำหนดจำนวนที่พึงมีในหมู่บ้านดั่งนั้นรูปแบบคณะกรรมการหมู่บ้านจะมีลักษณะดังนี้

ผู้ใหญ่บ้าน	เป็นประธาน
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	เป็นกรรมการ
สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เป็นกรรมการ
ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน	เป็นกรรมการ
กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ 2-10 คน	เป็นกรรมการ

ลำดับที่ 1-4 เป็น โดยตำแหน่ง

ลำดับที่ 5 เป็น โดยการเลือกของราษฎรในหมู่บ้าน

3. การได้มาและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการหมู่บ้าน

3.1 การได้มาของกรรมการหมู่บ้านของผู้นำหรือผู้แทนหรือองค์กรในหมู่บ้าน

ผู้นำของกลุ่มดังต่อไปนี้มีสิทธิเป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่ง

3.1.1 กลุ่มบ้านตามประกาศของนายอำเภอ

3.1.2 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิก

ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับหรือคำสั่งของทางราชการตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ

3.1.3 กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิกหรือตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกไม่น้อยกว่า 20 คน
- 2) สมาชิกของกลุ่มไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน
- 3) เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน

4) เป็นกลุ่มที่มีกฎระเบียบที่กำหนดไว้ชัดเจนและต้องเกิดจากสมาชิกร่วมกันกำหนดทั้งนี้ นายอำเภออาจพิจารณาขเว้นลักษณะตาม (ก) ได้ในกรณีที่เหมาะสม

3.2 เงื่อนไขเวลาที่ต้องจัดให้มีการเลือกกรรมการหมู่บ้าน

3.2.1 ถ้าตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งพร้อมกันให้นายอำเภอดำเนินการจัดให้มีการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายใน 30 วันนับแต่วันที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งพร้อมกัน

3.2.2 ถ้ากรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงจนเป็นเหตุให้กรรมการหมู่บ้านที่เหลืออยู่มีจำนวนน้อยกว่า 2 คนและกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลือมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่า 180 วันให้นายอำเภอจัดให้มีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน 30 วันเลือกแทนตำแหน่งที่ว่างโดยให้มีวาระเท่ากัน

3.3 การพ้นจากตำแหน่ง

กรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่ง ได้แก่

3.3.1 ผู้ใหญ่บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาเมื่อพ้นจากการดำรงตำแหน่ง

3.3.2 ผู้นำหรือผู้แทนกลุ่มในหมู่บ้านสิ้นสุดลงเมื่อมีการเลือกผู้นำหรือผู้แทนขึ้นใหม่

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งแล้วการเป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่งของผู้นำกลุ่มในหมู่บ้านต้องสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) ขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน
- 2) ตาย
- 3) เมื่อนายอำเภอมีประกาศให้กลุ่มตามข้อ 6 (1) หรือ (3) สิ้นสุดสภาพของการเป็นกลุ่มหรือขาดคุณสมบัติของการเป็นกลุ่ม

ในกรณีที่กลุ่มถูกยุบเลิกหรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องกันเป็นเวลานานหนึ่งปีให้ถือว่าสิ้นสุดสภาพของการเป็นกลุ่มหรือขาดคุณสมบัติของการเป็นกลุ่มและให้กรรมการหมู่บ้านรายงานให้นายอำเภอประกาศตามข้อ 8

3.4 วิธีการเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4.1 ให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการทำหน้าที่ดำเนินการเลือกและให้นายอำเภอแต่งตั้งปลัดอำเภอประจำตำบลข้าราชการในอำเภอ 1 คนและกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในอำเภอนั้น 1 คนเป็นที่ปรึกษาทำหน้าที่สักขีพยานด้วย

3.4.2 วิธีการเลือกกระทำโดยวิธีลับหรือเปิดเผยก็ได้ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้านการปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551

3.4.3 ราษฎรที่มีสิทธิเข้าประชุมส่วนมากที่มาประชุมเลือกผู้ใดแล้วให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิและให้นายอำเภอออกหนังสือสำคัญไว้เป็นหลักฐาน

3.4.4 กรณีผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันหลายคนและเป็นเหตุให้มีผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันเกินกว่าจำนวนที่ประชุมราษฎรกำหนดให้ทำการจับสลาก

3.5 คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีสิทธิเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

3.5.1 มีสัญชาติไทยและมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่เมกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

3.5.2 ไม่เป็นภิกษุสามเณรนักพรตหรือนักบวช

3.5.3 ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

3.5.4 มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำและมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือนจนถึงวันเลือก

4. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้านการปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้านพ.ศ.2551กำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้านแต่งตั้งคณะทำงานต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ใหญ่บ้านดังนี้

4.1 คณะทำงานด้านอำนวยการ

ประกอบด้วยประธานกรรมการหมู่บ้านรองประธานกรรมการหมู่บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหัวหน้าคณะทำงานด้านต่าง ๆ เลขานุการและเหรัญญิกโดยให้ประธานกรรมการหมู่บ้านและเลขานุการเป็นหัวหน้าและเลขานุการคณะทำงานมีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานธุรการ
2. การจัดประชุม
3. การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของหมู่บ้าน
4. การประชาสัมพันธ์
5. การประสานงานและติดตามการทำงานของคณะทำงานด้านต่างๆ
6. การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการในรอบปีและ
7. งานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

4.2 คณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยประกอบด้วย

กรรมการหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าคณะทำงานและกรรมการหมู่บ้านที่คณะกรรมการเลือกมีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. การส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. การส่งเสริมอุดมการณ์และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้กับราษฎร
ในหมู่บ้าน
3. การส่งเสริมดูแลให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของ
หมู่บ้าน
4. การสร้างความเป็นธรรมและประนีประนอมข้อพิพาท
5. การตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยการป้องกันและปราบปราม
ยาเสพติดภายในหมู่บ้าน
6. การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน
7. การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยอันตรายของหมู่บ้าน

8. งานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

4.3 คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านประกอบด้วยกรรมการหมู่บ้านที่

คณะกรรมการเลือกมีหน้าที่เกี่ยวกับ

4.3.1 การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน

4.3.2 ประสานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านกับคณะทำงานด้านต่างๆเพื่อดำเนินการหรือเสนอของงบประมาณจากภายนอก

4.3.3 การรวบรวมและจัดทำข้อมูลต่างๆของหมู่บ้าน

4.3.4 การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้านและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

4.4 คณะทำงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจประกอบด้วยกรรมการหมู่บ้านที่

คณะกรรมการเลือก

4.4.1 มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน

4.4.2 การพัฒนาและส่งเสริมการประกอบอาชีพการผลิตและการตลาดเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับราษฎรในหมู่บ้าน

4.4.3 งานอื่นใดตามที่ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

4.5 คณะทำงานด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขประกอบด้วยกรรมการ

หมู่บ้านที่คณะกรรมการเลือกมีหน้าที่เกี่ยวกับ

4.5.1 การพัฒนาสตรีเด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการการจัดสวัสดิการในหมู่บ้าน

4.5.2 การสงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

4.5.3 การส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสาธารณสุข

4.5.4 งานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

4.6 คณะทำงานด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมประกอบด้วยกรรมการ

หมู่บ้านที่คณะกรรมการเลือกมีหน้าที่เกี่ยวกับ

4.6.1 การส่งเสริมการศึกษาศาสนาการบำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณีภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของหมู่บ้าน

4.6.2 งานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

4.7 คณะทำงานด้านอื่นๆที่คณะกรรมการหมู่บ้านเสนอและนายอำเภอเห็นชอบที่ ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน
การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้านพ.ศ. 2551

4.7.1 ปลัดอำเภอประจำตำบล

4.7.2 กำนันนายกเทศมนตรีตำบล/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4.7.3 นายอำเภออาจแต่งตั้งข้าราชการที่ปฏิบัติงานในตำบลหรือหมู่บ้านนั้น
หรือบุคคลอื่นใดที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควรเพิ่มเติมก็ได้

5.การบริหารการเงินในหมู่บ้าน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้านการ
ปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้านพ.ศ. 2551

คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของนายอำเภออาจมีมติให้จัดตั้งกองทุนกลาง
พัฒนาหมู่บ้านตลอดจนกิจกรรมอันเป็นประโยชน์สาธารณะของหมู่บ้านก็ได้โดยกองทุนกลาง
พัฒนาหมู่บ้านนั้นเพื่อเป็นกองทุนในการบริหารจัดการและการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการ โดยกองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้านอาจมีรายได้ดังนี้

1. เงินที่กลุ่มหรือองค์กรภายในหมู่บ้านจัดสรรให้
2. เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากส่วนราชการหน่วยงานของรัฐหรือองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
4. รายได้จากการจัดกิจกรรมของหมู่บ้าน

ให้คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของนายอำเภอกำหนดหลักเกณฑ์การใช้
จ่ายเงินของกองทุนกลางพัฒนาหมู่บ้านไว้ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
3. การจัดสวัสดิการภายในหมู่บ้าน
4. การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

6. การประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเป็นกรรมการหมู่บ้านการปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้านพ.ศ.2551

6.1 ให้คณะกรรมการประชุมกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งโดยให้มีการประชุมภายในเจ็ดวันหลังจากการประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่นายอำเภอเรียกประชุม

6.2 การประชุมให้กระทำโดยเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าฟังได้เว้นแต่คณะกรรมการจะลงมติให้ประชุมลับ

6.3 การประชุมต้องมีกรรมการหมู่บ้านมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

6.4 การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์เว้นแต่กฎหมายระเบียบคำสั่งหรือหนังสือสั่งการอื่นใดกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

6.5 กรณีเรื่องใดที่ที่ประชุมเห็นว่าเป็นเรื่องที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นของราษฎรในหมู่บ้านหรือเป็นเรื่องที่จะมีผลกระทบกับวิถีชีวิตของราษฎรในชุมชนหรือหมู่บ้านหรือเป็นเรื่องที่มีกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้เป็นไปตามมติให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านคณะกรรมการอาจมีมติให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวก็ได้

6.6 คณะกรรมการหมู่บ้านอาจมีมติให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวได้โดยเมื่อที่ประชาคมหมู่บ้านลงมติในเรื่องใดแล้วให้คณะกรรมการแจ้งนายอำเภอและประกาศให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบทั่วกันและปฏิบัติตามมติของที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านทั้งนี้มติประชาคมต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบของทางราชการพร้อมทั้งแจ้งให้นายอำเภอและราษฎรในหมู่บ้านทราบโดยทั่วกัน

6.7 ราษฎรในหมู่บ้านผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คนอาจยื่นหนังสือเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือประโยชน์สาธารณะของหมู่บ้านต่อคณะกรรมการได้และให้คณะกรรมการบรรจุเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมพิจารณา

7. การควบคุมดูแล

ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านและมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของทาง

ราชการและให้ปลัดอำเภอประจำตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในตำบลที่รับผิดชอบ

8. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

8.1 การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ใน พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11)

พ.ศ. 2551

มาตรา 28 ตีรวรรคสองคณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือที่นายอำเภอมอบหมายหรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ

มาตรา 28 ตีรวรรคสามให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน

8.2 การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นๆอำนาจหน้าที่ในการประนีประนอมข้อพิพาทในระดับหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการประนีประนอมข้อพิพาทในระดับหมู่บ้าน โดยมีข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้านพ.ศ.2530 ลักษณะของข้อพิพาทที่จะทำการประนีประนอมข้อพิพาทนั้น ๆ เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับ

8.2.1 คดีแพ่งทุกประเภท

8.2.2 คดีอาญาประเภทความผิดที่ยอมความกันได้

8.2.3 คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท

และ

8.2.4 ข้อพิพาทดังกล่าวที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน

8.3 การปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลที่ดำเนินงานในหมู่บ้านเช่น โครงการ SML กองทุนหมู่บ้านการแก้ไขปัญหาเสพติดฯซึ่งผู้ใหญ่บ้านอาจมอบหมายคณะทำงานในแต่ละด้านเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการทำงานเพื่ออำนวยความสะดวกและสนองความต้องการของประชาชน

8.4 การปฏิบัติงานประจำกระทรวงทบวงกรมคณะกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่

ในการปฏิบัติงานของทุกกระทรวงทบวงกรม โดยสั่งการผ่านจังหวัดและอำเภอ

8.5 การกิจเฉพาะตามลักษณะพื้นที่คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหรือผู้แทน

ของประชาชนในการสะท้อนปัญหาความต้องการของประชาชนซึ่งมีความแตกต่างตามลักษณะโครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจวัฒนธรรมประเพณีและสภาพปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตามกฎหมายประเทศและภูมิสังคมเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

ในความหมายของการกระจายอำนาจนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ ในทัศนะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2530 : 10) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่าการกระจายอำนาจหมายถึงหลักการปกครองหรือการบริหารราชการแผ่นดินที่โอนอำนาจทางการปกครองและการบริหารให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซงมีอิสระที่จะดำเนินกิจการต่างๆแต่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ เพื่อให้เกิดความมั่นคงของชาติและมีมาตรฐานในการดำเนินงาน

ประยงค์ เต็มขวลา (2540 : 20) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ว่าการกระจายอำนาจถึงการลดอำนาจการควบคุมที่โดยรวมศูนย์ไว้เดิมเช่นรัฐบาลหรือการบริหารราชการส่วนกลางเพื่อให้ผู้รับผิดชอบในพื้นที่เช่นราชการบริหารส่วนภูมิภาคราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและหรือองค์การภาคเอกชนดำเนินการแทน

โกวิท พวงงาม (2546 : 3) ได้อธิบายความของการกระจายอำนาจ (Decentralization) ว่าเป็นการกระทำหรือมาตรการที่รัฐบาลกลางหรือราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นหรือโอนภารกิจบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐไปให้หน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์และชลิดา ศรีมณี (2545 : 167) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่าเป็นการบริหารที่มอบอำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารในระดับรอง ๆ ลงมา หากว่ามีการมอบอำนาจไว้ในสิ่งสำคัญ ๆ ไว้หลาย ๆ ประการก็เรียกว่าได้ว่าการกระจายอำนาจมาก

สมศักดิ์ พรหมเชื้อ (2557 : 116) ได้สรุป การกระจายอำนาจ เกิดจากรัฐบาลกลาง มอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อประชาชน โดยมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และมีสถานภาพเป็นนิติบุคคล จึงหมายถึง การที่รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจบางส่วนในการบริหารงานให้แก่ท้องถิ่นได้ดำเนินการ โดยมีการกำกับดูแลตลอด เพื่อความคล่องตัวในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น รัฐบาลศึกษา และแนวทางแก้ไขที่ตรงจุด

สรุปแล้ว การกระจายอำนาจหมายถึง การที่รัฐบาลกลางได้ให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินการในภารกิจที่มอบให้ซึ่งรัฐบาลกลางเองไม่สามารถปฏิบัติได้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. หลักการกระจายอำนาจ

ได้มีนักวิชาการได้ให้คำอธิบายในหลักการกระจายอำนาจ ในประเด็นของการ ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

ผุสดี สัตยมานะและสุพัตรา เพชรมณี (2523 : 39-41) ได้กล่าวถึงหลักการกระจายอำนาจว่าประกอบด้วยหลักการต่างๆดังนี้

1. ถ้ารัฐบาลให้มีการกระจายอำนาจในท้องถิ่นจะให้มีอำนาจอย่างไร จะขยายหรือลดอำนาจอย่างไรก็ได้
2. การกระจายอำนาจเป็นการกระจายภาระหน้าที่พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นให้สำเร็จ
3. การกระจายอำนาจที่แท้จริงเป็นการกระจายอำนาจด้วยตนเองของท้องถิ่นที่ทำอะไรในเขตที่วางไว้ตามวิธีการที่ท้องถิ่นนั้นเห็นสมควร
4. การกระจายอำนาจจะต้องกระจายความรับผิดชอบด้วยเมื่อกระทำงานและอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินไปแล้วผู้มอบอำนาจก็ต้องรับผิดชอบ

โกวิทย์ พวงงาม (2548 : 22-23) ได้อธิบายกรอบแนวคิดในการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยึดหลักการและสาระสำคัญ 3 ด้านคือ

1. ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการ และการเงินการคลังของตนเองโดยยังคงรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศการมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ตลอดจน

การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น โดยปรับบทบาทและภารกิจของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคและเพิ่มบทบาทให้ส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทนส่วนกลางและส่วนภูมิภาครับผิดชอบในภารกิจมหภาคและภารกิจที่เกินกว่าขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการได้โดยกำกับดูแลท้องถิ่นในด้านนโยบายและกฎหมายเท่าที่จำเป็นให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการและตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะให้ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิมมีคุณภาพมาตรฐานการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพและรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการให้มากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบสรุปได้ว่าหลักสำคัญในการกระจายอำนาจเพื่อเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารงานจากรัฐบาลกลางให้กับหน่วยงานระดับรองลงมาได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงหลักผลประโยชน์สาธารณะและหลักประสิทธิภาพในการจัดการ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการบริหารเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2538 : 424-425) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองซึ่งกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้การปกครองในลักษณะนี้ถึงแม้จะเป็นอิสระแต่มิได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิงจากอำนาจของรัฐและมีใช่เป็นอิสระในการดำเนินการ

ทุกประเภทในท้องถิ่นได้โดยสิ้นเชิงนอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้การปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นและเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนหน่วยในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประชาชนร่วมดำเนินการไม่ว่าในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่นผู้เลือกตั้งตัวแทนเข้ามาปกครองผู้กำหนดเสนอแนะนโยบายผู้ควบคุมหรือผู้เข้าร่วมในรูปแบบอื่น

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2540 : 7) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่มีผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้เกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ (2549 : 415) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึงการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) โดยรัฐหรือรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองและจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยมีอิสระตามสมควรภายในขอบเขตของกฎหมายการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นนี้ทำให้สภาพการปกครองตนเองหรือการปกครองตนเองในท้องถิ่น (Local Self Government)

สรุปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึง การที่รัฐบาลกลางได้ยินยอมมอบอำนาจและกระจายอำนาจบางส่วนหรือทั้งหมดไปให้ประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการบริหารและปกครองตนเองเพื่อให้การบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยใช้งบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง แต่รัฐบาลยังคงสงวนอำนาจบางอย่างในการตัดสินใจไว้ เพราะฉะนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองตนเองของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน ในท้องถิ่นนั้น ๆ ส่วนกลางทำหน้าที่เฉพาะมอบอำนาจไว้ในขอบเขตเท่านั้น

2. หลักการของการปกครองท้องถิ่น

ในการปกครองท้องถิ่นนั้นมีหลักการของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญหลายประการที่เป็นหลักการของของการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2530 : 22) ได้กล่าวถึงระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. สถานะตามกฎหมายหมายความว่าถ้าประเทศใดกำหนดเรื่ององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่นเพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. ลักษณะพื้นที่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดระดับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นปัจจัยทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์และความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชนจึงมีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนที่จะกำหนดขอบเขตและระดับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การกระจายอำนาจหน้าที่การที่จะกำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลกลางเป็นสำคัญองค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้จำเป็นต้องมีครบถ้วนแต่จะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความจำเป็นของท้องถิ่นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองและนโยบายทางการเมืองการบริหารของรัฐบาลที่จะอำนวยให้ในขณะนั้น

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ (2549 : 415-421) กล่าวถึงหลักการของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เป็นการปกครองชุมชนหรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งของประเทศซึ่งเป็นหน่วยการปกครองที่อยู่ในระดับพื้นฐานล่างสุดของสถานบันการปกครองประเทศและเป็นการปกครองระดับรองลงมาจาก การปกครองระดับภูมิภาคและระดับประเทศหรือระดับกลาง ดังนั้นการปกครองท้องถิ่นยังคงอยู่ในกำกับหรือควบคุมดูแลของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและรัฐบาลกลางซึ่งส่วนกลางหรือรัฐบาลกลางจะต้องคำนึงถึงประโยชน์และความมั่นคงของรัฐหรือประเทศโดยส่วนรวม

2. เมืองค์การหรือหน่วยการปกครองที่ได้จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลแยกไปต่างหากจากรัฐบาลคือมีการจัดตั้งองค์การหรือหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นขึ้นเพื่อดำเนินการปกครองและจัดทำบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ที่กำหนดโดยมีรายได้ทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นของตนเองสำหรับการจัดองค์การและการบริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไปมักจะจัดเป็น 2 ฝ่ายได้แก่องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติเป็นต้นนอกจากนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีรายได้เป็นของตนเองมีอำนาจในการเก็บภาษีและรายได้อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อนำมาจัดทำงบประมาณกำหนดการใช้จ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้

ส่วนในด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำนั้นเป็นผู้ที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจ้างมาด้วยเงินงบประมาณของท้องถิ่นเองและมีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายบริหารดังกล่าวข้างต้น

3. มีการเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ดำเนินงานองค์การหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่น เกิดจากแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางหรือรัฐบาลกลางไปยังท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลกลางได้มอบอำนาจหน้าที่บางอย่างในทางปกครองและในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่นรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ดำเนินงานของตนเองการบริหารหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ดำเนินงานซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนการเลือกตั้งนับได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นเพราะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือกหัวหน้าฝ่ายบริหารหรือองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือกหัวหน้าฝ่ายบริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งดังกล่าวต้องเป็นไปตามรูปแบบประชาธิปไตยและต้องมีการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายด้วยซึ่งเป็นไปตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4. ต้องมีอิสระในการดำเนินกิจการของท้องถิ่นองค์การหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระของตน (Autonomy) ในการดำเนินกิจการของท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ได้เองโดยไม่ต้องมีคำสั่งจากส่วนกลางมีอำนาจวินิจฉัยตัดสินใจและสั่งการในการปฏิบัติหน้าที่ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดและดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของตนเองส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมเท่านั้นการใช้อำนาจอิสระของท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตที่เหมาะสมถ้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจน้อยเกินไปก็ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นและประชาชนได้สมเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น แต่ถ้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจมากเกินไปจนไม่มีขอบเขตหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็จะมิสภาพไม่ต่างกับรัฐอธิปไตย

3. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นหลายอย่าง โดย นักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

ชวงส์ นายบุตร (2539 : 13-14) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการบริหารประเทศ จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการ ให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่น นั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอ ที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของ รัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชน ในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาล ที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจาก รัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่าง รอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย แก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือก เข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติ หน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 13-17) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนกล่าวคือตามหลักการปกครองท้องถิ่นนั้นถือว่าหลักการที่เปิดด้วยตนเองอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะโดยสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนเลือกตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปฏิบัติหน้าที่อันมีลักษณะแตกต่างกันของประชาชนในท้องถิ่นดังกล่าวมีส่วนในการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองตนเองในท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติเป็นอย่างดี

2. เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักหลักการปกครองตนเองหลักการอันถือได้ว่าเป็นหัวใจที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยก็คือเป็นการปกครองที่ประชาชนปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งหรือคำสั่งบังคับบัญชาจากเบื้องบนดังนั้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติรับผิดชอบบริหารจัดการของท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้อย่างเป็นอิสระและเจ้าหน้าที่ที่บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติต่างก็เป็นประชาชนในท้องถิ่นนั่นเองการบริหารจึงต้องพึงเสียงประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

3. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพเนื่องจากประเทศมีความกว้างใหญ่การรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นกระทำไม่ได้ไม่ทั่วถึงและในแต่ละท้องถิ่นก็มีความแตกต่างกันการขอรับบริการจากรัฐบาลกลางแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและล่าช้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถสนองความต้องการนั้นได้

4. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ทุกประเทศพยายามที่จะพัฒนาเศรษฐกิจสังคมให้เจริญขึ้นทุกวิถีทางประกอบทั้งจำนวนพลเมืองก็เพิ่มขึ้นปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ก็เพิ่มทวีความซับซ้อนมากขึ้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องกระจายอำนาจโดยจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเพื่อให้ดำเนินการต่าง ๆ สอนองความต้องการของประชาชนอันเป็นการแบ่งเบาภาระจากรัฐบาลกลางแต่รัฐบาลกลางก็ยังมีอำนาจตรวจสอบขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งว่าสามารถที่จะรับภาระให้บริการแก่ประชาชนได้เพียงพอหรือไม่ถ้าไม่เพียงพอรัฐบาลกลางก็จะให้การอุดหนุนช่วยเหลือต่างๆเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นสามารถพัฒนาจนเป็นที่พึงของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญ ในการกระจายอำนาจทางการปกครอง การเมือง เศรษฐกิจและสังคม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการปกครองตนเองเป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลาง ที่ไม่สามารถ

ดูแลได้ทั่วถึงโดยให้อิสระในการกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนา การบริหารที่อยู่ภายใต้ การกำกับดูแล ซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล นั้นมี นักวิชาการได้อธิบายรูปแบบ เทศบาลไว้ โดยการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลได้เกิดขึ้น มาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2476 โดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 เทศบาลเป็นรูปการปกครองท้องถิ่นไทยที่สมบูรณ์แบบซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงหลักการกระจาย อำนาจมากที่สุดและได้กำหนดโครงสร้างของเทศบาลเป็นไปในทำนองรัฐบาลในระบบรัฐสภา ต่อมาเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะรูปแบบประธานาธิบดีเป็นรูปแบบการปกครองที่เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงในรูปเทศบาลในปัจจุบัน ดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กับฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งได้กำหนด รายละเอียดการปกครองและวิธีการบริหารงานไว้ดังนี้ วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ (2549 : 430-444)

1. การจัดตั้งเทศบาล

ตามกฎหมายเทศบาลแบ่งเทศบาลเป็น 3 ประเภทซึ่งเป็นการแบ่งตามขนาดเล็ใหญ่ ของชุมชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีสภาพแตกต่างกันเพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาล เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่นเรียงตามลำดับเล็ใหญ่ดังนี้เทศบาลตำบลเป็นเทศบาล ขนาดเล็เทศบาลเมืองเป็นเทศบาลขนาดกลางและเทศบาลนครเป็นเทศบาลขนาดใหญ่การ จัดตั้งเทศบาลนั้นจัดตั้งเป็นแห่ง ๆ ไปการยกฐานะของท้องถิ่นขึ้นเป็นเทศบาลนั้นถือ ความสำคัญของท้องถิ่นจำนวนและความหนาแน่นของราษฎรในชุมชนนั้นและรายได้ที่คาดว่า สามารถจัดเก็บมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่บังคับไว้ตามกฎหมายได้มีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1.1 เทศบาลตำบลกฎหมายเทศบาลมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะเกี่ยวกับ จำนวนราษฎรความหนาแน่นของราษฎรและรายได้ของท้องถิ่นเหมือนเทศบาลประเภทอื่น กฎหมายเทศบาลบัญญัติว่าเทศบาลตำบลได้แก่ท้องถิ่นให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยยก ฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลการจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขต เทศบาลไว้ด้วยดังนั้นการยกฐานะท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาลจึงขึ้นอยู่กับ ความยินยอมของรัฐบาลที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควรซึ่งจะต้องเป็นท้องถิ่นที่มีราษฎรอยู่มากและ มีความเจริญพอสมควร

1.2 เทศบาลเมืองการจัดตั้งเทศบาลเมืองทำได้ 2 กรณีคือ

1.2.1 ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดทุกแห่งจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งเป็นเทศบาลเมืองเว้นแต่จะตั้งเป็นเทศบาลนครก็ได้แต่จะตั้งเป็นเทศบาลตำบลไม่ได้

1.2.2 ท้องถิ่นอื่นๆนอกจากท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะจัดตั้งเป็นเทศบาลเมืองไม่ได้เว้นแต่ต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1) เป็นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป
- 2) มีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ที่บังคับไว้สำหรับเทศบาลเมืองเมื่อเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวก็ให้ดำเนินการเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

1.3 เทศบาลนครท้องถิ่นที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลนครต้องเข้าหลักเกณฑ์ดังนี้

1.3.1 เป็นชุมชนที่มีราษฎรอยู่ตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

1.3.2 มีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ที่บังคับไว้สำหรับเทศบาลเมืองเข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าวก็ให้ดำเนินการเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนครท้องถิ่นที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนั้นจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้และการจัดตั้งจะต้องจัดทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วยและเมื่อเป็นเทศบาลแล้วก็มีสภาพเป็นทบวงการเมืองซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายด้วย

2. การจัดองค์การและการบริหาร

กฎหมายเทศบาลได้กำหนดรูปแบบโครงสร้างการจัดองค์การและการบริหารเทศบาลจำลองรูปแบบการปกครองแบบประธานาธิบดีกล่าวคือมีนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงและสมาชิกสภาเทศบาลก็มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเช่นกัน องค์การของเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรีหรือนายกเทศมนตรี

2.1 สภาเทศบาลสภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมีจำนวนจำกัดไว้ตามประเภทเทศบาลดังนี้

- 2.1.1 เทศบาลตำบลมีสมาชิกจำนวน 12 คน
- 2.1.2 เทศบาลเมืองมีสมาชิกจำนวน 18 คน
- 2.1.3 เทศบาลนครมีสมาชิกจำนวน 24 คน

2.2 นายกเทศมนตรีเทศบาลนั้นให้มีนายกเทศมนตรีคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากรายการผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีให้กระทำโดยวิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับนายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับตั้งแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับตั้งแต่วันเลือกตั้งเมื่อนายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งให้จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ภายใน 45 วันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามจำนวนดังต่อไปนี้

2.1.1 เทศบาลตำบลให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 2 คน

2.1.2 เทศบาลเมืองให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 3 คน

2.1.3 เทศบาลนครให้มีรองนายกเทศมนตรีไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรีที่จะเข้ารับหน้าที่ต้องแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจทั้งนี้ภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีคณะเทศมนตรีมีอำนาจควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลกล่าวคือมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณควบคุมดูแลการบริหารของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายและดูแลการปฏิบัติการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติรวมทั้งการสั่งอนุญาตต่างๆตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนอกจากนี้คณะเทศมนตรียังมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่นโดยมีอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและกำนันอีกด้วยการบริหารงานของเทศมนตรีมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้าและถือว่าเทศมนตรีทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันส่วนในการปฏิบัติงานประจำของเทศบาลนั้นมีพนักงานเทศบาลเป็นผู้ปฏิบัติกิจการของเทศบาลโดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาในงานประจำทั่วไปของเทศบาล

นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมายเทศบัญญัติและนโยบาย

2. สั่งอนุญาตและอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรีที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรี

4. วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น นายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรีที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรี ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

6.1 ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของ รัฐวิสาหกิจการพาณิชย์ของเทศบาลบริษัทที่เทศบาลถือหุ้นหรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

6.2 รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการหรือหน่วยงาน ของรัฐวิสาหกิจการพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้นนอกเหนือไปจากที่ส่วน ราชการหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจการพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้น ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

6.3 เป็นคู่สัญญาหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา ที่ทำกับเทศบาลหรือการพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้นข้อความดังกล่าว ข้างต้นมิให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญหรือเงินปีพระบรม วงศ์สาธุวงศ์หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกันและมีให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวรับเงิน ตอบแทนค่าเบี้ยประชุมหรือเงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภาหรือ วุฒิสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาเทศบาลหรือสภาท้องถิ่นอื่นหรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้ เป็น โดยตำแหน่ง

2.3 การแบ่งส่วนราชการของเทศบาล

2.3.1 สำนักปลัดเทศบาล

2.3.2 ส่วนราชการอื่นตามที่นายกเทศมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบ ของกระทรวงมหาดไทยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาลและส่วนราชการอื่น ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่นายกเทศมนตรีประกาศโดยความเห็นชอบของ กระทรวงมหาดไทยให้มีปลัดเทศบาลคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้าง เทศบาลรองจากนายกเทศมนตรีและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้ เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเทศมนตรี มอบหมาย

3. หน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายเทศบาลดังนี้

3.1 เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

- 3.1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 3.1.2 ให้มีบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 3.1.3 รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3.1.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

3.1.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

3.1.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

3.1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ

- 3.1.8 บำรุงศิลปประจารัตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

3.1.9 หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลและอาจจัดทำกิจกรรมใด ๆ ในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 3) ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 6) ให้มีการบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 9) เทศพาณิชย์

3.2 เทศบาลเมือง เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

3.2.1 กิจการตามที่ระบุไว้เป็นหน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องทำ

3.2.2 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

3.2.3 ให้มีโรงฆ่าสัตว์

3.2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้

3.2.5 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

3.2.6 ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ

3.2.7 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นและเทศบาลเมืองอาจทำ
กิจการใดๆในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีตลาดท่าเทียบเรือหรือท่าข้าม
- 2) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 3) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 4) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 5) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- 6) ให้มีการสาธารณสุขการ
- 7) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- 8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- 9) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- 10) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะสวนสัตว์และสถานที่พักผ่อน

หย่อนใจ

- 11) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษาความสะอาดเรียบร้อย

ของท้องถิ่น

- 12) เทศพาณิชย์

3.3เทศบาลนครเทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

3.3.1 กิจการที่ระบุไว้ว่าเป็นหน้าที่ที่เทศบาลเมืองต้องทำ

3.3.2 ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก

3.3.3 กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

3.3.4 ควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมหรสพ

และสถานบริการอื่น

3.3.5 จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

3.3.6 จัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบท่าข้ามและที่จอดรถ

3.3.7 การวางผังเมืองและควบคุมการก่อสร้าง

3.3.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยวและเทศบาลนครอาจทำกิจการอื่นตามที่เทศบาล

เมืองทำได้โดยหลักการเทศบาลมีหน้าที่ดำเนินกิจการเฉพาะในเขตเทศบาลของตนแต่บางกรณี
เทศบาลอาจดำเนินกิจการนอกเขตหรือร่วมกับบุคคลอื่นได้ภายใต้เงื่อนไขที่นอกจากนี้
เทศบาลยังสามารถทำกิจการนอกเขตได้เมื่อ

- 1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน
- 2) ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาลคณะกรรมการสุขภาพสภาจังหวัดหรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องและ
- 3) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและเทศบาลอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่น โดยก่อตั้งบริษัทจำกัดหรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดเมื่อ
- 4) บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค
- 5) เทศบาลต้องถือหุ้นต้องมีมูลค่าเกินกว่าร้อยละ 40 ของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีหลายเทศบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดองค์การบริหารส่วนตำบลถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกันให้นับหุ้นที่ถือกันร่วมกันและ
- 6) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยการเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่เทศบาลถืออยู่ในบริษัทจำกัดต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนอกจากนี้ได้ให้อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งก็ให้จัดตั้งเป็นโครงการขึ้นเรียกว่า “สหการ” มีสภาพเป็นทบวงการเมืองการจัดตั้งขุบเล็กสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

บริบทของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ข้อมูลสภาพทั่วไป

เทศบาลตำบลโนนสูง เป็นเขตการปกครองของอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่เขตรอบนอกของเทศบาลตำบลยางตลาด อยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ 30 กิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของเทศบาลตำบลโนนสูง มีพื้นที่ติดต่อกับเทศบาลตำบลใกล้เคียงดังต่อไปนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตเทศบาลตำบลคำเหมือดแก้ว อ.ห้วยเม็ก จ.กาฬสินธุ์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ เทศบาลตำบลห้วยน้ำคำ อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เทศบาลตำบลอิฐี้อ อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อ.เขียงยืน จ.

มหาสารคาม

เทศบาลตำบลโนนสูง มีพื้นที่โดยประมาณ 47 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 29,375 ไร่ มีภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ส่วนใหญ่ น้ำที่ใช้ในการการเพาะปลูกได้รับจากโครงการชลประทานวังลิ้นฟ้า สำหรับสภาพดินมีปัญหาในเรื่องดินเปรี้ยวและหน้าดินถูกชะล้าง มี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัด

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม มีฝนตกชุกเป็นบางช่วงและไม่ตรงตามฤดู

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวมาก

2. แหล่งน้ำธรรมชาติ มีจำนวน 32 แหล่งดังนี้

คลอง จำนวน 1 สาย คือ คลองวังลิ้นฟ้า

ฝาย จำนวน 10 แหล่ง

บ่อน้ำตื้น จำนวน 10 แหล่ง

สาธารณะ จำนวน 11 แหล่ง

3. ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง

นายเตียง ภูพลผัน

นายกเทศมนตรีตำบลโนนสูง

นายศิริพงษ์ ปันทวงกูร

รองนายกเทศมนตรีตำบลโนนสูง

นายฉลอง ภูเต้าทอง

รองนายกเทศมนตรีตำบลโนนสูง

นายชัยสิทธิ์ บุตรวงษ์

เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลโนนสูง

นายบุญช่วย ปิตดาทะโน

ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลโนนสูง

4. เขตการปกครองของเทศบาลตำบลโนนสูง มีหมู่บ้านที่อยู่ในเขต จำนวน 12 หมู่บ้าน ได้แก่

1) หมู่ที่ 1 บ้านหนองจาน

นายลำพอง นระศรี

ผู้ใหญ่บ้าน

2) หมู่ที่ 2 บ้านสร้างมิ่ง

นายประสิทธิ์ มะลาด

ผู้ใหญ่บ้าน

3) หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่

นายบรรจง หงส์สี

ผู้ใหญ่บ้าน

4) หมู่ที่ 4 บ้านคอนเงิน

นายคำแปลง หมอแพทย์

ผู้ใหญ่บ้าน

5) หมู่ที่ 5 บ้านโนนสูง

นายวันชัย ภูเงิน

ผู้ใหญ่บ้าน

6) หมู่ที่ 6 บ้านนางาม

นายชูศักดิ์ ภูจอมแก้ว

ผู้ใหญ่บ้าน

7) หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงเหนือ

นายบุญร่วม บุราณเดช

ผู้ใหญ่บ้าน

8) หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใต้	นายบุญถิ่น วรवास	ผู้ใหญ่บ้าน
9) หมู่ที่ 9 บ้านโนนสูงใหม่	นางศินัญญา บุโคตร	ผู้ใหญ่บ้าน
10) หมู่ที่ 10 บ้านหนองขามเหนือ	นายฉัฐพล ภูพลผัน	ผู้ใหญ่บ้าน
11) หมู่ที่ 11 บ้านโพนสว่าง	นายฉัฐพงษ์ คำหารผล	กำนัน
12) หมู่ที่ 12 บ้านสร้างมิ่งใต้	นายสมทรง พลดี	ผู้ใหญ่บ้าน

5. ประชากรในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง

มีประชากรทั้งหมด 7,856 คน โดยแยกเป็นชาย 3,850 คนหญิง 4,006 คน
มีครัวเรือนในความรับผิดชอบทั้งหมด 2,158 ครัวเรือน

6. สภาพเศรษฐกิจ

อาชีพการเกษตร 80%
อาชีพรับจ้าง 16 %
อาชีพรับราชการ 4%

7. มีธุรกิจบริการในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง ดังนี้

ปั้มน้ำมันขนาดเล็ก จำนวน 8 แห่ง
โรงสีข้าว จำนวน 12 แห่ง
อุตสาหกรรมในครัวเรือน จำนวน 4 แห่ง

8. สภาพทางการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน เป็นโรงเรียน
ของรัฐบาลทั้งหมด ดังนี้

โรงเรียนสร้างมิ่งประสิทธิ์ผล ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 1, 2 และ หมู่ 4
โรงเรียนนางามแก่นลำดวนวิทยา ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 6
โรงเรียนโนนสูงวิทยา ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 7
โรงเรียนหนองไผ่รัฐบำรุง ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 3, 10 และหมู่ที่ 11
โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนโนนสูงพิทยาคม ตั้งเขต

ในเขตพื้นที่หมู่ 7

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ไม่มี

มีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 1 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่เทศบาลตำบล

โนนสูง

มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำหมู่บ้าน จำนวน 2 แห่ง

มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำเทศบาล จำนวน 1 แห่ง

9. สภาพทางด้านศักยภาพของชุมชนและพื้นที่การรวมกลุ่มของประชาชน ดังนี้

กลุ่มอาชีพ จำนวน 12 กลุ่ม

กลุ่มอื่น ๆ จำนวน 2 กลุ่ม

สถานที่ราชการในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง

สำนักงานเทศบาลตำบลโนนสูง ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 7

โรงพยาบาลส่งเสริมคุณภาพบ้านโนนสูง ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 5

สถานีตำรวจภูธร ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 5

10. การบริหารพื้นฐานการคมนาคมมีจำนวนถนนดังนี้

ถนนลูกรังจำนวน 50 สาย

ถนนลาดยางจำนวน 4 สาย

จำนวนถนนคอนกรีต 30 สาย

สะพาน มีจำนวนทั้งหมด 4 แห่ง

จำนวนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ 1,961 ครัวเรือน

จำนวนครัวเรือนที่ไม่มีน้ำประปาใช้ 197 ครัวเรือน

11. การไฟฟ้า ทุกหมู่บ้านในเทศบาลตำบลโนนสูง มีไฟฟ้าใช้และประชาชนทั้งหมดมีไฟฟ้าใช้ประจำหมู่บ้าน

12. รายได้ของเทศบาลตำบลโนนสูง ประจำปีงบประมาณ 2555 จำนวน

49,566,460.00 บาท

13. การแบ่งเขตการปกครองและประชากรในเทศบาลตำบลโนนสูง มีทั้งสิ้น 12

หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งหมด 7,827 คน โดยแยกเป็นชาย 3,839 คนหญิง 3,986 คน 2,158

ครัวเรือน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรเทศบาลตำบลโนนสูง

ลำดับที่	เขตพื้นที่	จำนวนประชากร
1	หมู่ที่ 1 บ้านหนองจาน	341
2	หมู่ที่ 2 บ้านสร้างมิ่ง	540
3	หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	745
4	หมู่ที่ 4 บ้านคอนเงิน	405
5	หมู่ที่ 5 บ้านโนนสูง	945
6	หมู่ที่ 6 บ้านนางาม	767
7	หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงเหนือ	674
8	หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใต้	761
9	หมู่ที่ 9 บ้านโนนสูงใหม่	599
10	หมู่ที่ 10 บ้านหนองขามเหนือ	653
11	หมู่ที่ 11 บ้านโพนสว่าง	853
12	หมู่ที่ 12 บ้านสร้างมิ่งใต้	564
	รวม	7,827

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัยมีดังนี้

กัลยา เนติประวัตติ (2544) ได้ศึกษาการยอมรับรูปแบบการจัดองค์กรทางสังคมแบบใหม่ตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในองค์กรภาครัฐ : กรณีสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่าอายุตำแหน่งงานระดับการศึกษาระยะเวลาการปฏิบัติงานและความรู้ความเข้าใจในหลักบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้นมีความสัมพันธ์กับการยอมรับรูปแบบการจัดองค์กรทางสังคมแบบใหม่

วรเทพ เชื้อเจ็ดองค์ (2545) วิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหางดงและตำบลสันทรายหลวง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเทศบาลตำบลหางดงที่ตั้งอยู่ในพื้นที่พาณิชย์กรรมมีระดับประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวมสูงกว่าเทศบาลตำบลสันทรายหลวง และประชาชนบางส่วนของเทศบาลตำบลสันทรายหลวงยังไม่สามารถแยกแยะผลงานใดเป็นของเทศบาลหรือหน่วยงานอื่นและเห็นว่าเทศบาลตำบลสันทรายหลวงมาติดตาม

ดูแลผลงานภายหลังการนำนโยบายไปปฏิบัติค่อนข้างน้อย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล พบว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิผลของทั้งสองเทศบาลตำบล ซึ่งได้แก่ 1) การประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนงานของเทศบาล 2) บรรยากาศความร่วมมือในการทำงานระหว่างผู้ร่วมงานกับผู้บังคับบัญชาในเทศบาล และ 3) ความสามารถของเทศบาลในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดความซับซ้อนของงานภายในเทศบาล

อุทัย ศรีชลาลักษณ์ (2547) ได้ศึกษาหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ : ศึกษากรณีระบบการติดตามประเมินผลของกองทัพกมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติในระบบการติดตามประเมินผลตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์และเพื่อศึกษารูปแบบของระบบการติดตามประเมินผลที่เหมาะสมกับกองทัพกมตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเนื่องจากหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นหลักพื้นฐานในทุกกระบวนการทำงานของส่วนราชการโดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมความสุจริตความมีประสิทธิภาพและความมีประสิทธิผลได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพผลการวิจัยพบว่าระบบการติดตามประเมินผลของกองทัพกมตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ได้นำแนวทางหลักพื้นฐาน 6 ประการของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมเพียงบางเรื่องเท่านั้นซึ่งเป็นเรื่องที่มีกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้ส่วนราชการยึดถือปฏิบัติอยู่ก่อนแล้วบางเรื่องได้เน้นรูปแบบแต่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ส่วนเรื่องใหม่ ๆ อยู่ระหว่างการเรียนรู้พัฒนาหรือรอความชัดเจนจากหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นจัดทำคู่มือหรือแนวทางให้ส่วนราชการนำไปปฏิบัติระบบการติดตามประเมินผลที่เหมาะสมควรเป็นระบบที่มีความทันสมัยสามารถปฏิบัติได้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดระบบเพื่อเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายเจ้าหน้าที่จะต้องมีจรรยาบรรณและมีการเปิดเผยข้อมูลทุกขั้นตอนระบบการประเมินผลควรเป็นการประเมินผลเชิงระบบทำการประเมินผลทุกขั้นตอนของวงจรงบประมาณคือตั้งแต่ขั้นการวางแผนการบริหารงบประมาณหรือกระบวนการผลิตและผลผลิตผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยประเมินตนเองและจากบุคคลภายนอกกองทัพกม

สุภัทรมาศ จริยเวชชพัฒนา (2547) การศึกษาเรื่อง การบริหารการจ้ดวางของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาลพบว่าในการบริหารการจ้ดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและ

แนวทางร่วมกัน ขณะเดียวกัน การบริหารงานของเทศบาล พบว่ายังประสบปัญหาในเรื่อง โครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับ ระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ คณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้ง เข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

วิรัตน์ ศาสติอาภา (2548) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงาน ของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลทำให้การบริหารจัดการของเทศบาลเมืองลำพูน บรรลุเป้าหมายคือกระบวนการสร้างนโยบายที่มีลักษณะการกระจายของอำนาจ การเปิดโอกาส ให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย มีการศึกษาปัญหาและแนวโน้มของปัญหา ที่เป็นระบบทำให้การจัดสรรหรือลำดับของปัญหาเหมาะสมกับสภาพของทรัพยากรของ เทศบาล มีการติดตามประเมินผลตั้งอยู่บนพื้นที่ของนโยบาย โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเข้า มาร่วมทำการประเมิน ซึ่งจะทำการประเมินผลตั้งอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ของ ประชาชนเป็นสำคัญ ระดับการเบี่ยงเบนของข้อเท็จจริงจากเจ้าของนโยบายจะไม่ปรากฏมาก นัก ส่วนความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารของคณะผู้บริหารเมืองลำพูนนั้นประชาชน มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการบริหารในระดับปานกลางนอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะ ต่อคณะผู้บริหารดังนี้ การกำหนดนโยบายในหลายโครงการ โดยเฉพาะโครงการเกี่ยวกับการ พัฒนาของเทศบาลควรมีการนำเสนอแนวคิดหรือโครงร่างของแนวนโยบายต่อชุมชนเพื่อการมี ส่วนร่วมของประชาชน และควรกำหนดแผนแม่บทเพื่อการแก้ปัญหาในระยะยาว โดยการ จัดทำนโยบายในเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548) การวิจัยเรื่อง ธรรมชาติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์กรบริหารส่วนตำบลเถาใหญ่ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าองค์กร บริหารส่วนตำบลเถาใหญ่ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีการบริหาร โดยการนำ หลักธรรมชาติมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งทำให้องค์กรบริหารส่วน ตำบลเถาใหญ่ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่น มีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักธรรมชาติ และจากการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้องค์กรบริหารส่วน ตำบลเถาใหญ่ประสบความสำเร็จได้ เกิดจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำหรือ ผู้บริหาร ปัจจัยด้านทีมงานหรือองค์กร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะ ร่วมมือร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ในการดำเนินงานของทั้ง 3 ปัจจัยนั้น มีการนำหลักการบริหารงานตามหลักธรรมชาติ มากำหนดเป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติ

อันได้แก่ หลักนิติธรรมคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ ยังเน้นหนักในเรื่องของความซื่อสัตย์และโปร่งใสในการบริหารองค์กรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจการสาธารณะของท้องถิ่น โดยตรง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยความต้องการของประชาชนสะท้อนถึงการบริหารกิจการสาธารณะในท้องถิ่นว่าเกิดประโยชน์ ต่อประชาชนเพียงใด องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่สามารถผูกขาดรวมอำนาจทางการเมืองไว้กับผู้บริหารได้อีกต่อไป หากแต่จำเป็นต้องเปิดกว้างอันได้แก่ หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ยังเน้นหนักในเรื่องของความซื่อสัตย์และโปร่งใสในการบริหารองค์กรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจการสาธารณะของท้องถิ่น โดยตรง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยความต้องการของประชาชนสะท้อนถึงการบริหารกิจการสาธารณะในท้องถิ่นว่าเกิดประโยชน์ ต่อประชาชนเพียงใด องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่สามารถผูกขาดรวมอำนาจทางการเมืองไว้กับผู้บริหารได้อีกต่อไป หากแต่จำเป็นต้องเปิดกว้างเพื่อให้องค์กรชุมชนเข้ามารับรู้ความเป็นไปและเข้าไปมีส่วนในการคิดและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เพื่อให้องค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนรับรู้ความเป็นไปและเข้าไปมีส่วนในการคิดและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

รัชณีย์ เค้ามิม (2548) ได้ศึกษาผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดยโสธรผลการ ศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนจังหวัดยโสธรมีความคิดเห็นด้วยในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยรวมเป็นรายหลัก 6 หลักมาใช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีและค่อนข้างน้อยคือหลักคุณธรรมมีการติดตามประเมินผลโดยหน่วยงานเอง และหน่วยงานภายนอกการจัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องราวร้องทุกข์และขั้นตอนการปฏิบัติต่อเรื่องราวร้องทุกข์ในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจนและการจัดให้มีระบบยกย่องเชิดชูผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมดีเด่นหลักความรับผิดชอบต่อได้แก่มีการสร้างตัวชี้วัดในการประเมินเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานและหลักความคุ้มค่ามีการจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการด้านการบำรุงรักษาความสะอาดความปลอดภัยและยานพาหนะผู้ปฏิบัติในองค์กรบริหารส่วนจังหวัดยโสธรเพศหญิงมีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมและหลักความ

รับผิดชอบต่างกันแต่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ภักดี ศรีเมือง (2550) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาทรายอำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ด้านนิติธรรมด้านคุณธรรมด้านการมีส่วนร่วมด้านความรับผิดชอบต่อความคุ้มค่าและด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ตามลำดับประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่าและด้านนิติธรรมมาบริหารแตกต่างกันและประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรมด้านความรับผิดชอบต่อความคุ้มค่าด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้และด้านนิติธรรมมาบริหารแตกต่างกัน

วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : 54-55) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือจังหวัดมหาสารคามผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยส่วนรวมส่วนใหญ่เห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้านคือด้านนิติธรรมด้านคุณธรรมด้านความโปร่งใสด้านความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่าอยู่ในระดับปานกลางแต่สมาชิกสภาเทศบาลเห็นว่าการบริหาร โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับดี
2. ผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีสภาพแตกต่างในเรื่องเพศอายุระดับการศึกษาและตำแหน่งเห็นว่ามีการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาลตำบลบรบือดังนี้
 - 3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือมากที่สุดคือความโปร่งใสในการบริหารงานรองลงมาก็คือปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการตรวจสอบ
 - 3.2 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานมากที่สุดคือควรมีการสนับสนุนให้บุคคลองค์กรได้เข้าร่วมตรวจสอบการทำงานของเทศบาลเพื่อความโปร่งใสรองลงมาก็คือให้มีการจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการให้มากกว่านี้และควรมีการสอบถามความต้องการชุมชนหรือทำประชาพิจารณ์ในการดำเนิน โครงการต่างๆ

จตุพร ผ่องสุข (2550 : 53-54) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โศกสว่างอำเภอหนองพอกจังหวัดชัยภูมิผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนโดยรวมและจำแนกตามรายด้านมีความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โศกสว่างอำเภอหนองพอกจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกันแต่ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็น โดยรวมและรายด้าน 2 ด้านคือด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุทธิรัตน์ จรรย์โกมล (2550 : 55-63) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนาเลาอำเภอคอนสารจังหวัดชัยภูมิพบว่า 1) ประชากรมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยมากสุดในแต่ละด้านดังนั้นการนำนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นที่ยอมรับจากประชาชนมีความเที่ยงธรรมในการเลือกตั้งสรรหาบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานด้านการเมืองมีการจัดช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและการจัดกิจกรรมในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานมีการอภิปรายถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานให้ประชาชนทราบและมีการส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างประหยัด 2) ประชากรที่มีรายได้และอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนาเลาโดยรวมและด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

บุญกรณ์ กรัมย์ (2551 : 48-61) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโทจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า 1) ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านหลักความโปร่งใสและมีการประเมินนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับคือด้านหลักนิติธรรมด้านหลักคุณธรรมและด้านหลักความรับผิดชอบ 2) ผู้ที่เกี่ยวข้องเพศชายมีการประเมินเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการ

บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโทเฉพาะด้านหลักความคุ้มค่ามากกว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับเทศาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ส่วนใหญ่มีการประเมินเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโท โดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้านคือด้านหลักความโปร่งใสด้านหลักการมีส่วนร่วมและด้านหลักคุณธรรมมากกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีอายุระหว่าง 26-53 ปีอายุระหว่าง 36-50 ปีและอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่มีการประเมินเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโท โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้านคือด้านหลักนิติธรรมด้านหลักคุณธรรมด้านหลักความโปร่งใสด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักการมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีอาชีพผู้นำชุมชนและมากกว่าอาชีพประชาชนโดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้านคือด้านหลักการมีส่วนร่วมด้านหลักความโปร่งใสและด้านหลักคุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บรรเจิด เจริญเวช(2552) การศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. 2548 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าองค์ประกอบภายในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลประกอบด้วย ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารซึ่งมีคุณลักษณะต่างๆ เช่น เป็นผู้ที่มีความเสมอภาค โปร่งใส มีคุณธรรม ทำงานโดยเน้นคุณภาพงาน และคำนึงถึงคุณค่าและความต้องการของ ประชาชน ต้องคำนึงถึงกระแสโลกและความเปลี่ยนแปลง มีมาตรฐาน วัตถุประสงค์ และรับผิดชอบสูง มองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย เป็นผู้ที่ไม่หาความรู้ใส่ตัวเองอยู่เสมอ และต้องคิดเชิงรุก ทำงานแบบผสมผสาน นอกจากนั้นแล้วยังต้องมีองค์ประกอบในด้านอื่นอีกด้วยเช่น 1) ด้านการมีส่วนร่วมของสาธารณชน 2) ด้านความสุจริตและ โปร่งใส 3) ด้านกลไกทางการเมืองที่ชอบธรรม4)ด้านพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม 5) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนั้นแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญสัมพันธ์เป็นพิเศษกับประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน 2) การบริหารเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ 3) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนและ 4) ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานสามารถกำหนดเป็นต้นแบบตัวอย่าง (Best Praticce) ที่สามารถพัฒนาให้บริหารท้องถิ่นเกิด

แนวคิดในการนำไปพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นแนวคิดหรือ โมเดลในการให้น้ำหนักสำหรับ
 เกณฑ์การประเมินในตัวชี้วัดประเด็นต่างๆ เพื่อการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
 อนาคต ในรูปแบบของกรอบแนวคิด LEFT : HARD : PP ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ
 (Leadership) 2) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) 3) การ
 บริหารราชการเพื่อให้เกิดการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของ
 ประชาชน (Facility) 4) ด้านความสุจริตและโปร่งใส (Transparency) 5) การบริหารราชการเพื่อ
 เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (Happiness) 6) ด้านพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม
 (Accountability) 7) การบริหารเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ (Result Base
 Management) 8) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Downsizing of Class) 9) ด้านการมีส่วนร่วม
 ของสาธารณชน (Participation) 10) ด้านกลไกทางการเมืองที่ชอบธรรม (Politics) นอกจากนี้
 ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการ
 บริหารจัดการที่ดีแล้ว ในภาพรวมต้องสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งแก่
 ชุมชนในการลดการนอกราชการบังหลวงให้น้องลงอีกด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดหลักกรรมมาภิบาล ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ. 2546 ทั้ง 7 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานะตำแหน่ง
2. หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตัวแปรตาม

การดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ประกอบด้วย

1. ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน
2. ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ
3. ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
5. ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์
6. ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน
7. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์มาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 293 คน

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 170 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล จะใช้วิธีการแบบสุ่มของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้คำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (Yamane. 1973 : 725 อ้างถึงใน รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 70) คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N คือ จำนวนของประชากรทั้งหมด

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (sampling error) ในที่นี้ จะกำหนดเท่ากับ ± 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95% จึงแทนค่าสูตรได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{293}{1 + 293(0.05)^2} \\ &= \frac{293}{1.7325} = 169.11 \text{ คน} \\ &= 170 \text{ คน} \end{aligned}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณนามสูตรของทาโร ยามาเน่ คำนวณได้ 169.11 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ผู้วิจัยขอเพิ่มเป็นจำนวนเต็มคือ 170 คน

ตารางที่ 2 จำนวนคณะกรรมการหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับที่	เขตพื้นที่	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	หมู่ที่ 1 บ้านหนองจาน	21	13
2	หมู่ที่ 2 บ้านสร้างมิ่ง	25	14
3	หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	27	16
4	หมู่ที่ 4 บ้านดอนเงิน	19	11
5	หมู่ที่ 5 บ้านโนนสูง	29	17
6	หมู่ที่ 6 บ้านนางาม	19	12
7	หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงเหนือ	25	14
8	หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใต้	26	15
9	หมู่ที่ 9 บ้านโนนสูงใหม่	27	16
10	หมู่ที่ 10 บ้านหนองขามเหนือ	29	17
11	หมู่ที่ 11 บ้านโพนสว่าง	27	14
12	หมู่ที่ 12 บ้านสร้างมิ่งใต้	19	11
	รวม	293	170

3. การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) กำหนดให้มีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน จึงใช้วิธีการเขียนชื่อคณะกรรมการหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านจำนวน 12 แห่ง ลงในกล่องแต่ละกล่องมีสลากรายชื่อของคณะกรรมการหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้าน อยู่ในกล่องแล้วทำการหยิบมาทีละคน พร้อมจดบันทึกไว้แล้วนำสลากคืนหย่อนลงในกล่องอีกเพื่อให้ทุกคนมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน จนได้กลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 12 หมู่บ้าน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 170 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

การศึกษาเรื่อง ระดับการดำเนินงานตามเป้าหมายของหลักธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสถานะของตำแหน่ง และหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์จำนวน 7 ข้อ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด

2.3 นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการปริกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา สถิติการวิจัย และพัฒนาความสอดคล้องระหว่างข้อ คำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ เที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยวิธีการ IOC (Index Of Item - Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 219 - 233) เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ให้คะแนน	+1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรและนำข้อ คำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปไปทดลองใช้ (Try out) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยการแปลความคือ ถ้า $IOC \geq 0.5$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดวัตถุประสงค์ข้อนั้นจริง
ถ้า $IOC < 0.5$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดวัตถุประสงค์ข้อนั้น

3.2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.2.1 ส.ต.อ ภูวดล ภูอาภรณ์ วุฒิศึกษา รป.ม. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์

อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทางด้าน โครงสร้าง รูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา

3.2.2 นางสาวปราณี นามทอง ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ ค.บ. (ภาษาไทย) ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) โรงเรียนกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

3.2.3 นายไสว ประภาศรี วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกหลักสูตรและการสอน ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายวิจัยและประเมินผล ระดับ 8 กองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญการวิจัยมาพิจารณาปรับปรุงข้อบกพร่องแล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล โนนสูงจำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับ โดยรวม (Item Total Correlation) และหาค่าความเชื่อความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบราก (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545:99) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อขอความร่วมมือจาก เทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการตรวจสอบข้อมูลประชากร รวมถึงทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ทำความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยอธิบายวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ช่วยวิจัย จำนวน 5 คน
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยในการวิจัย ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างคือ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง 12 หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องทุกฉบับ ปรากฏว่าครบสมบูรณ์ ถูกต้องทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อกำหนดให้คะแนน ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ระดับระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับระดับความคิดเห็นกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (รังสรรค์ ดิงเหลิศ. 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย	ความหมายของระดับความคิดเห็น
4.21-5.00	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายของหลัก ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายของหลัก ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก
2.61-3.40	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายของหลัก ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายของหลัก ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.80	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายของหลัก ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวัดระดับระดับความคิดเห็นสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่าง ของระดับความคิดเห็น เปรียบเทียบจำแนกตาม สถานะตำแหน่ง ใช้สถิติ t-test (Independent samples) ส่วนหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ใช้สถิติ F- test (One - way ANOVA) และ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีที่พบความแตกต่างของการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการทดสอบ ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของแอลเอสดี (LSD)
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนออภิปรายเชิงพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล
โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้
ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

df แทน ชั้นของความอิสระ (Degrees of Freedom)

SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)

MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)

F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F
(F-distribution)

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญการแจกแจงแบบ t (t-distribution)

* แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จำนวน 170 ฉบับ มาจัดหมวดหมู่ตามสถานะตำแหน่ง และเขตพื้นที่หมู่บ้าน แล้วตรวจนับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติความถี่ และร้อยละ
2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย

ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่าง สถานะตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test (Independent Sample) ผู้วิจัยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่าง หมู่บ้านที่อยู่อาศัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One Way ANOVA) ผู้วิจัยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการเปรียบเทียบรายคู่ (Post hoc test) ด้วยวิธีการของเอลเอสดี (LSD)

5. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านในการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดย การสรุปประเด็นหาความหมาย และแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานะตำแหน่ง		
1. โดยตำแหน่ง	60	35.30
2. เลือกลง	110	64.70
หมู่บ้านที่อยู่อาศัย		
1. หมู่ที่ 1 บ้านหนองจาน	13	7.60
2. หมู่ที่ 2 บ้านสร้างมิ่ง	14	8.20
3. หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	16	9.40
4. หมู่ที่ 4 บ้านคอนเงิน	11	6.50
5. หมู่ที่ 5 บ้านโนนสูง	17	10.00
6. หมู่ที่ 6 บ้านนางาม	12	7.10
7. หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงเหนือ	14	8.20
8. หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใต้	15	8.80
9. หมู่ที่ 9 บ้านโนนสูงใหม่	16	9.40
10. หมู่ที่ 10 บ้านหนองขามเหนือ	17	10.00
11. หมู่ที่ 11 บ้านโพนสว่าง	14	8.20
12. หมู่ที่ 12 บ้านสร้างมิ่งใต้	11	6.50
รวม	170	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 170 คน พบว่าสถานะตำแหน่งส่วนใหญ่ มาจากการเลือกลง จำนวน 110 คน และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ มาจากหมู่ที่ 5 บ้านโนนสูง จำนวน 17 คน และหมู่ที่ 10 บ้านหนองขามเหนือ จำนวน 17 คน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย
 ธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย
 ธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนก
 เป็นรายด้าน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน
 ตามเป้าหมายธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
 โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมชาติของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
1. ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน	2.53	0.96	น้อย	7
2. ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ	3.02	0.88	ปานกลาง	6
3. ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิง ภารกิจของรัฐ	3.33	1.03	ปานกลาง	4
4. ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	3.03	1.13	ปานกลาง	5
5. ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์	3.93	0.73	มาก	1
6. ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความ ต้องการของประชาชน	3.85	0.82	มาก	2
7. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ	3.61	0.81	มาก	3
รวม	3.33	0.71	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมชาติ
 ชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปาน
 กลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
 มากไปน้อย คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ($\bar{X} = 3.93$) ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความ
 ต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.85$) และด้านการประเมินผล

การปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.61$) อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ($\bar{X} = 3.33$) ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.03$) และ ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ ($\bar{X} = 3.02$) และ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ($\bar{X} = 2.53$) ตามลำดับ

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย

ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายชื่อของแต่ละด้าน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540	2.81	0.95	ปานกลาง
2. มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่าง ๆ ของเทศบาล	1.97	0.89	น้อย
3. มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาล	1.77	0.87	น้อยที่สุด
4. มีการจัดวางระบบควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544	3.51	0.66	มาก
5. มีช่องทางและปรากฏหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	2.61	0.93	ปานกลาง
6. ในการปฏิบัติงานได้ยึดหลัก ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับบริการจากภาครัฐ	2.50	0.78	น้อย
รวม	2.53	0.96	น้อย

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับปานมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีการจัดวางระบบควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ($\bar{X} = 3.51$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ($\bar{X} = 2.81$) มีช่องทางและปรากฏหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ($\bar{X} = 2.61$) อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ในการปฏิบัติงานได้ยึดหลัก ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับบริการจากภาครัฐ ($\bar{X} = 2.50$) มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่าง ๆ ของเทศบาล ($\bar{X} = 1.97$) และ อยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาล ($\bar{X} = 1.77$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ

ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	2.71	0.52	ปาน กลาง
2. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	2.45	0.87	น้อย
3. เทศบาลมีการนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี	2.54	0.74	น้อย
4. เทศบาลมีการนำโครงการในแผนพัฒนาสามปีมาจัดทำงบประมาณรายจ่าย	3.53	0.85	มาก

ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
5. มีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบ	2.89	0.63	ปาน กลาง
6. มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการหรือ พนักงานส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหาร	2.71	0.88	ปาน กลาง
7. เทศบาลมีโครงการซึ่งได้บูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานอื่น	3.59	0.89	มาก
8. เทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น	2.82	0.87	ปาน กลาง
9. มีการพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.97	0.78	มาก
รวม	3.02	0.88	ปาน กลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีการพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.97$) เทศบาลมีโครงการซึ่งได้บูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 3.59$) และเทศบาลมีการนำโครงการในแผนพัฒนาสามปีมาจัดทำงบประมาณรายจ่าย ($\bar{X} = 3.53$) อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบ ($\bar{X} = 2.89$) เทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.82$) มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหาร ($\bar{X} = 2.71$) และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X} = 2.71$) อยู่ในระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ เทศบาลมีการนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X} = 2.54$)

และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X} = 2.45$)
ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตาม
เป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. เทศบาลมีการบริหาร โดยพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น	3.37	1.25	ปานกลาง
2. มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการกิจกรรม	2.73	1.52	ปานกลาง
3. สร้างความคุ้มค่าของแผนงานในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ	3.42	1.24	มาก
4. มีการจัดระบบการวางแผนเป้าหมายการทำงาน	3.73	1.18	มาก
5. มีการวัดผลงานของแต่ละบุคคลที่เชื่อมโยงกับระดับองค์การ	3.41	1.17	มาก
รวม	3.33	1.03	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการจัดระบบการวางแผนเป้าหมายการทำงาน ($\bar{X} = 3.73$) สร้างความคุ้มค่าของแผนงานในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 3.42$) และ มีการวัดผลงานของแต่ละบุคคลที่เชื่อมโยงกับระดับองค์การ ($\bar{X} = 3.41$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ เทศบาลมีการบริหาร โดยพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.37$) และมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการกิจกรรม ($\bar{X} = 2.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตาม เป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. เทศบาลมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่เป้าหมายแผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่ใช้เพื่อให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ	2.70	1.60	ปานกลาง
2. เทศบาลมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยเปิดเผย	2.73	1.56	ปานกลาง
3. มีการแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ยื่นคำขออนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด	2.69	1.52	ปานกลาง
4. มีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	2.50	1.46	น้อย
5. การปฏิบัติงานยึดหลักความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ	3.63	1.23	มาก
6. มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานและมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ	3.91	0.89	มาก
รวม	3.03	1.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานและมีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.91$) และการปฏิบัติงานยึดหลักความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ ($\bar{X} = 3.63$) อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ เทศบาลมีการกำหนดช่องทางการ

เผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยเปิดเผย ($\bar{X}=2.73$) เทศบาลมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่เป้าหมายแผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือ โครงการ และงบประมาณที่ใช้เพื่อให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ ($\bar{X}=2.70$) และ มีการแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ยื่นคำขออนุญาต อนุมัติ หรือ ความเห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด ($\bar{X}=2.69$)อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ($\bar{X}=2.50$) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์

ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการกระจายอำนาจให้ตัดสินใจ	3.92	0.91	มาก
2. มีการตั้งศูนย์บริการร่วม	3.96	0.98	มาก
3. มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม	3.85	0.95	มาก
4. การมอบอำนาจมีการจัดทำเป็นหนังสือ/คำสั่งระบุชื่อผู้รับมอบอำนาจชัดเจน และแจ้งเวียนให้พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ	3.94	0.93	มาก
5. มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ	3.96	0.86	มาก
6. ในช่วงระยะเวลาสามปีที่ผ่านมามีการทบทวนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกบทบาทภารกิจหรือเทศบาลบัญญัติของเทศบาล	3.95	0.88	มาก
7. มีการทบทวนข้อกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ทันต่อเหตุการณ์	3.92	0.90	มาก
รวม	3.93	0.73	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการตั้งศูนย์บริการร่วม ($\bar{X} = 3.96$) มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.96$) ในช่วงระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา มีการทบทวนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกบทบาทภารกิจหรือเทศบัญญัติของเทศบาล ($\bar{X} = 3.95$) การมอบอำนาจ มีการจัดทำเป็นหนังสือ/คำสั่งระบุชื่อผู้รับมอบอำนาจชัดเจน และแจ้งเวียนให้พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.94$) มีการกระจายอำนาจให้ตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.92$) มีการทบทวนข้อกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.92$) และมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนทราบ	3.83	0.84	มาก
2. มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ประกาศกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละงานให้ประชาชนทราบ	3.84	0.91	มาก
3. มีการตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน	3.81	0.96	มาก
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้แก่ประชาชนในการขอรับบริการจากเทศบาล	3.91	0.98	มาก
รวม	3.85	0.82	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการอำนวยความสะดวก

และตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้แก่ประชาชนในการขอรับบริการจากเทศบาล ($\bar{X} = 3.91$) มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ประกาศกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละงานให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.84$) มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชนทราบ ($\bar{X} = 3.83$) มีการตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการประเมิผลการปฏิบัติงานของเทศบาล	3.96	0.95	มาก
2. เทศบาลมีการประเมินผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าของภารกิจรวมทั้งความพึงพอใจของประชาชน	3.92	0.87	มาก
3. มีการประเมินผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ	3.41	0.85	มาก
4. เทศบาลมีการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของพนักงานสม่ำเสมอ	3.59	0.79	มาก
5. มีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง	2.82	0.78	ปานกลาง
6. มีตัวชี้วัดในการประเมินการทำงานที่ชัดเจน	3.97	0.98	มาก
7. มีการกระตุ้นผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.59	0.88	มาก
รวม	3.61	0.81	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ

พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือมีตัวชี้วัดในการประเมินการทำงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.97$) มีการประเมินการปฏิบัติงานของเทศบาล ($\bar{X} = 3.96$) เทศบาลมีการประเมินผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าของภารกิจรวมทั้งความพึงพอใจของประชาชน ($\bar{X} = 3.92$) เทศบาลมีการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของพนักงานสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.59$) มีการกระตุ้นผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.59$) และมีการประเมินผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.41$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือมีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง ($\bar{X} = 2.82$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย
 ธรรมนูญของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม สถานะ
 ตำแหน่ง และ หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมนูญของ
 เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานะตำแหน่ง

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย
 ธรรมนูญของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนก
 ตามสถานะตำแหน่ง

การดำเนินการ	สถานะตำแหน่ง				t	df	sig
	โดยตำแหน่ง (n = 60)		เลือกตั้ง (n = 110)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1.ด้านการเกิดประโยชน์ สุขแก่ประชาชน	3.29	0.66	2.11	0.84	10.018	147.297	.000*
2.ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ ของภารกิจของรัฐ	3.63	0.95	2.69	0.88	6.392	168	.000*
3.ด้านการมีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิง ภารกิจของรัฐ	4.06	0.69	2.94	0.98	8.596	156.579	.000*

การดำเนินการ	สถานะตำแหน่ง				t	df	sig
	โดยตำแหน่ง (n = 60)		เลือกตั้ง (n = 110)				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
4. ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	4.11	0.51	2.44	0.92	15.168	167.965	.000*
5. ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์	4.06	0.63	3.86	0.77	1.784	141.729	.077
6. ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน	3.87	0.82	3.84	0.82	.209	168	.835
7. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ	3.85	0.76	3.48	0.80	2.848	167	.005*
รวม	3.86	0.56	3.05	0.62	8.255	167	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า ผลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานะตำแหน่ง โดยตำแหน่ง กับ โดยการเลือกตั้ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์และด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของ
เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย (n=170)

การดำเนินงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1.ด้านการเกิด ประโยชน์สุขแก่ ประชาชน	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	88.721	11	8.066	18.267	.000*
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	69.761	158	.442		
	รวม	158.482	169			
2.ด้านการเกิดผล สัมฤทธิ์ของภารกิจ ของรัฐ	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	107.523	11	9.775	23.611	.000*
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	65.410	158	.414		
	รวม	172.934	169			
3.ด้านการมี ประสิทธิภาพและ เกิดความคุ้มค่าใน เชิงภารกิจของรัฐ	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	110.825	11	10.075	22.309	.000*
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	71.354	158	.452		
	รวม	182.179	169			
4.ด้านการลด ขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	178.341	11	16.213	65.198	.000*
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	39.290	158	.249		
	รวม	217.632	169			

การดำเนินงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
5.ด้านการปรับปรุง ภารกิจให้ทันต่อเส ถาการณ์	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	9.079	11	.825	1.606	.102
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	81.211	158	.514		
	รวม	90.290	169			
6.ด้านการอำนวย ความสะดวกและ ตอบสนองความ ต้องการของ ประชาชน	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	6.962	11	.633	.932	.511
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	107.237	158	.679		
	รวม	114.199	169			
7.ด้านการ ประเมินผลการ ปฏิบัติราชการอย่าง สม่ำเสมอ	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	27.148	11	2.468	4.648	.000*
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	83.357	157	.531		
	รวม	110.505	168			
รวม	ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	50.342	11	4.577	19.990	.000*
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	35.945	157	.229		
	รวม	86.287	168			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย คือ บ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 บ้านสร้างมิ่ง หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านดอนเงิน หมู่ที่ 4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 5 บ้านนางาม หมู่ที่ 6 บ้านโนนสูงเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใหม่ หมู่ที่ 9 บ้านหนองขามเหนือ หมู่ที่ 10 บ้านโพนสว่าง หมู่ที่ 11 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12 แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 ด้าน คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอและมีอีก 2 ด้าน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์และด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

ซึ่งหมายความว่าต้องมีหมู่บ้าน อย่างน้อย 1 คู่ ที่มีการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD) ผลทดสอบแสดงในตารางที่ 13

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยรวม จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย โดยวิธีแอลเอสดี (LSD)

บทบาทในชุมชน	\bar{X}	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6	ม.7	ม.8	ม.9	ม.10	ม.11	ม.12
หมู่ที่ 1 บ้านหนองจาน	4.11	-	.31	.00*	.74	.09	.04*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*
หมู่ที่ 2 บ้านสร้างมิ่ง	3.92	.31	-	.00*	.20	.52	.26	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*
หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่	3.46	.00*	.00*	-	.00*	.03*	.17	.00*	.00*	.00*	.00*	.38	.00*
หมู่ที่ 4 บ้านดอนเงิน	4.17	.74	.20	.00*	-	.06	.02*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*
หมู่ที่ 5 บ้านโนนสูง	3.81	.09	.52	.03*	.06	-	.05*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*
หมู่ที่ 6 บ้านนางาม	3.71	.04*	.26	.17	.02*	.56	-	.00*	.00*	.00*	.00*	.03*	.00*
หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงเหนือ	2.76	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	-	.16	.63	.65	.00*	.44
หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใต้	2.51	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.16	-	.05*	.05*	.00*	.03*
หมู่ที่ 9 บ้านโนนสูงใหม่	2.84	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.63	.05*	-	.97	.00*	.73
หมู่ที่ 10 บ้านหนองขามเหนือ	2.84	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.65	.05*	.97	-	.00*	.70
หมู่ที่ 11 บ้านโพนสว่าง	3.31	.00*	.00*	.38	.00*	.00*	.03*	.00*	.00*	.00*	.00*	-	.03*
หมู่ที่ 12 บ้านสร้างมิ่งใต้	2.91	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.00*	.44	.03*	.73	.70	.03*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านคอนเงิน หมู่ที่ 4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 5 บ้านนางาม
หมู่ที่ 6 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านในการดำเนินงานตาม
เป้าหมายของ ธรรมนูญเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้การ
วิเคราะห์เนื้อหาโดยการสรุปประเด็นหาความหมาย และแจกแจงความถี่ ในแต่ละประเด็น

จากวัตถุประสงค์ ข้อ 3 ผู้วิจัยต้องการศึกษาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านใน
การดำเนินงานตามเป้าหมายของ ธรรมนูญเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า
จังหวัดกาฬสินธุ์ แสดงในตาราง

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านในการดำเนินงาน
ตามเป้าหมาย ธรรมนูญเทศบาลตำบลโนนสูงอำเภอขามเฒ่า
จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน	
1. ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาล	10
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่างๆของเทศบาลเป็น ประจำ	6
ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ	
1. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี	8
3. ควรสร้างการมีส่วนร่วมโดยนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของ ประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี	7
ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ	
1. ควรมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินงานเป็นไปในโครงการ กิจกรรม	15
2. ในการบริหารควรพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา	5

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน	
1. ควรมีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน	13
2. ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาที่ได้ยื่นคำขออนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด	5
3. ควรพัฒนาช่องทางการเผยแพร่แผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือ โครงการ และงบประมาณที่ใช้	5
ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์	
ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในองค์กรให้มากขึ้น	3
ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน	
ควรปรับปรุงสถานที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ให้ชัดเจน	4
ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ	
ควรมีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง SAR	3

จากตารางที่ 14 พบว่า ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านในการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมชาติของ เทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน คือ ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาลและ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่างๆของเทศบาลเป็นประจำ

ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ คือ ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และควรสร้างการมีส่วนร่วมโดยนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐคือ ควรมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินงานเป็นไปได้ในโครงการกิจกรรมและ ในการบริหารควรพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา

ด้านการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน คือ ควรมีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาที่ได้ยื่นคำขอ

อนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด และควรพัฒนาช่องทางการเผยแพร่แผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่ใช้

ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ คือ ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในองค์กรให้มากขึ้น

ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน คือ ควรปรับปรุงสถานที่ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ให้ชัดเจน

ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ คือ ควรมีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง SAR

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมาย
ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้สรุป
ผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของ
เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของ
เทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม สถานะตำแหน่งและ
หมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านในการดำเนินงานตามเป้าหมาย
ของ ธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. การดำเนินงานตามเป้าหมายของธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง
อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง

2. คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีสถานะตำแหน่งและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมายของธรรมนูญของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้ คณะกรรมการหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 293 คน เป็นประชากรในการวิจัย

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิธีการ หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ ยามาเน (Yamane) จำนวน 170 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่ง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานะของตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามเป้าหมายหลักธรรมนูญของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายหลักธรรมนูญของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 7 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด 170 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนในแบบรหัส นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐและ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีสถานะตำแหน่งและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานะตำแหน่ง

โดยตำแหน่ง กับ โดยการเลือกตั้ง โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์และด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม หมู่บ้านที่อยู่อาศัย คือ บ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 บ้านสร้างมิ่ง หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านดอนเงิน หมู่ที่ 4 บ้าน

โนนสูง หมู่ที่ 5 บ้านนางาม หมู่ที่ 6 บ้านโนนสูงเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใหม่ หมู่ที่ 9 บ้านหนองขามเหนือ หมู่ที่ 10 บ้านโพนสว่าง หมู่ที่ 11 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอและมีอีก 2 ด้าน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์และด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

ซึ่งหมายความว่าจำเป็นต้องมีหมู่บ้าน อย่างน้อย 1 คู่ ที่มีการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD) พบว่า มีคู่ที่มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 50 คู่ คือ

บ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 กับบ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านนางาม หมู่ที่ 6 บ้านโนนสูงเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใหม่ หมู่ที่ 9 บ้านหนองขามใหญ่ หมู่ที่ 10 บ้านโพนสว่าง หมู่ที่ 11 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12 โดยที่บ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่าบ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านนางาม หมู่ที่ 6 บ้านโนนสูงเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใหม่ หมู่ที่ 9 บ้านหนองขามใหญ่ หมู่ที่ 10 บ้านโพนสว่าง หมู่ที่ 11 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12

บ้านสร้างมิ่ง หมู่ที่ 2 กับบ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านโนนสูงเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใหม่ หมู่ที่ 9 บ้านหนองขามใหญ่ หมู่ที่ 10 บ้านโพนสว่าง หมู่ที่ 11 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมชาติของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่าบ้านบ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านโนนสูงเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใหม่ หมู่ที่ 9 บ้านหนองขามใหญ่ หมู่ที่ 10 บ้านโพนสว่าง หมู่ที่ 11 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12

บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 กับบ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 บ้านสร้างมิ่ง หมู่ที่ 2 บ้านดอนเงิน หมู่ที่ 4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 5 บ้านโนนสูงเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูง

บ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 บ้านสร้างมิ่ง หมู่ที่ 2 บ้านคอนเงิน หมู่ที่ 4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 5 บ้านนางาม หมู่ที่ 6

บ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12 กับบ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 บ้านสร้างมิ่ง หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านคอนเงิน หมู่ที่ 4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 5 บ้านนางาม หมู่ที่ 6 บ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่าบ้านโนนสูงใต้ หมู่ที่ 8 และมีความคิดเห็นน้อยกว่าบ้านหนองจาน หมู่ที่ 1 บ้านสร้างมิ่ง หมู่ที่ 2 บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 3 บ้านคอนเงิน หมู่ที่ 4 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 5 บ้านนางาม หมู่ที่ 6 และบ้านสร้างมิ่งใต้ หมู่ที่ 12

3. สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสรุป ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการเกิดประโยชน์สู่ประชาชน คือ ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาลและ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่างๆของเทศบาลเป็นประจำ

ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และควรสร้างการมีส่วนร่วมโดยนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐคือ ควรมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินงานเป็นไปได้ในโครงการกิจกรรมและ ในการบริหาร ควรพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา

ด้านการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน คือ ควรมีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาที่ได้ยื่นคำขออนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด และควรพัฒนาช่องทางการเผยแพร่แผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่ใช้

ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ คือ ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในองค์กรให้มากขึ้น

ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน คือ ควรปรับปรุงสถานที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ให้ชัดเจน

ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ คือ ควรมีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง SAR

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยอภิปรายตามข้อสรุป ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและ ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐและ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนตามลำดับ

โดย ในการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการพัฒนาในการดำเนินงานตามเป้าหมายของธรรมาภิบาล และตามที่ได้รับมอบหมาย ในภารกิจ หน้าที่ได้อย่างเต็มที่ โดยปรากฏเห็นได้จากแนวทางการพัฒนาที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนา แนวทางในการพัฒนา รวมทั้งนโยบายของผู้บริหารเทศบาลโนนสูง ที่ได้กำหนดแนวทางพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยต้องปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ อำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน ประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอและสร้างประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและ การเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน อย่างทั่วถึง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิย์ เค้ามิม (2548 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร มีความคิดเห็นด้วยในการนำการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยรวมเป็นรายหลัก 6 หลัก มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีและค่อนข้างน้อย คือ หลักธรรมาภิบาลมีการติดตามประเมินผล โดยหน่วยงานเองและหน่วยงานภายนอก

การจัดให้มีหน่วยงานรับเรื่องราวร้องทุกข์และขั้นตอนการปฏิบัติต่อเรื่องร้องทุกข์ในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน และการจัดให้มีระบบยกย่องเชิดชูผู้ปฏิบัติที่มีคุณธรรมดีเด่นหลักความรับผิดชอบต่อได้แก่ มีการสร้างตัวชี้วัดในการประเมินเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานและหลักความคุ้มค่า มีการจ้างเหมาเอกชนให้ดำเนินการด้านการบำรุงรักษาความสะอาด ความปลอดภัย และยานพาหนะ ผู้ปฏิบัติในองค์การบริหารจังหวัดยโสธร เพศหญิงมีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความรับผิดชอบต่อต่างกันไปแต่รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีโดยรวมมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักดี ศรีเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วมด้านความรับผิดชอบต่อความคุ้มค่า และด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ตามลำดับประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลัก ธรรมมาภิบาลด้านความคุ้มค่าและด้านนิติธรรม มาบริหารแตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการนำหลักธรรมมาภิบาล ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อ ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้และด้านนิติธรรมมาภิบาล แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : 54-55) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอ บรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยส่วนรวมส่วนใหญ่เห็นว่า มีการบริหารงานตามหลัก ธรรมมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมและรายด้านจำนวน 6 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรมด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบต่อ ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลางแต่สมาชิกสภาเทศบาล เห็นว่ามีการบริหาร โดยรวมและเกือบทุกด้าน อยู่ในระดับดี

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพร ผ่องสุข (2550 : 53-54) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนอง พอก จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนโดยรวมและจำแนกตามรายด้านมีความคิดเห็นการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัด ร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความ คิดเห็น โดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านหลักความ โปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญภรณ์ กรัมย์ (2551 : 48-61) ได้ศึกษาการ ประเมินการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 1) ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการ บริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความ โปร่งใส และมีการประเมินนโยบาย อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความรับผิดชอบต่อ

2. คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีสถานะตำแหน่งแตกต่างกัน โดยตำแหน่ง กับ โดย การเลือกตั้ง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของ การกิจของรัฐ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลด ขั้นตอนการปฏิบัติงานและด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่า ในการ ดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัด กาฬสินธุ์ คณะกรรมการหมู่บ้านที่ได้ดำรงตำแหน่งโดยการแต่งตั้ง เป็นผู้มีส่วนร่วมหลัก ในการบริหารงาน ตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นประจำด้วยตำแหน่งที่มักไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง เหมือนตำแหน่ง

ที่มาจาก การเลือกตั้ง ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในรอบ 4-5 ปี จึงทำให้ คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีสถานะตำแหน่งแตกต่างกัน โดยตำแหน่ง กับ โดยการเลือกตั้ง มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

3. คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีหมู่บ้านต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 ด้าน คือ ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอและมีอีก 2 ด้าน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ คือ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์และด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งหมายความว่า จะต้องมีหมู่บ้าน อย่างน้อย 1 คู่ ที่มีการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อ พบว่า มีคู่ที่มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 50 คู่

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยในการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ถือได้ว่ามีการกิจหน้าที่ ที่จะต้องดำเนินการหลายด้าน แต่การดำเนินงานของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ยังคงยึดมั่นในแนวทางการดำเนินการในหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเน้นแนวทางการดำเนินการ คือ การปฏิบัติราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ได้แก่ การบริหารราชการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและมีความพยายามมุ่งให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อการพัฒนาชีวิตของประชาชน การสร้างผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ได้แก่ การบริหารเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยมีการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และการจัดทำข้อตกลงว่าด้วยผลงานในทุกๆระดับ การปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ได้แก่ การบริหารที่จะต้องพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ และความคุ้มค่าของแผนงานหรือ โครงการต่าง ๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งจัดระบบ

การวางเป้าหมายการทำงาน และวัดผลงานของแต่ละบุคคลที่เชื่อมโยงกับระดับองค์การ การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และจัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ตัวกับประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติงานในรูปแบบ one-stop service การปรับปรุงงานให้ทันสมัยต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เป็นการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ ได้แก่ การทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ และขั้นตอนการทำงานใหม่อยู่เสมอ ซึ่งจำเป็นต้องทบทวนลำดับความสำคัญและความจำเป็นของแผนงานและโครงการทุกระยะ การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็นและการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์อยู่เสมอ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความความต้องการของประชาชน ได้แก่ การปฏิรูปราชการที่มุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการในหลากหลายวิธีและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิรูปราชการต่อไป และการประเมินผลการปฏิรูปราชการอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งการพัฒนาของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ต้องมีการดำเนินการพัฒนาทั้งตำบลในทุก ๆ ด้าน และดำเนินในแต่ละหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน โดยการพัฒนาอาจต้องมีการดำเนินการที่ค่อยๆพัฒนา ที่ละชุมชน ที่ละหมู่บ้าน ในแต่ละด้าน สับเปลี่ยนกันตามยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ในงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้แต่ละหมู่บ้านมีการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม อาชีพ พัฒนารายได้ โครงสร้างพื้นฐาน และด้านอื่นๆ ที่ไม่เท่า กัน จึงทำให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรมาศ จริยเวชวัฒนา (2547 : บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดวางของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาลพบว่าการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่าง ๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน ขณะเดียวกัน การบริหารงาน

ของเทศบาล พบว่ายังประสบปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ ๆ คณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา วิมลสมบัติ (2548) การวิจัยเรื่อง ธรรมชาติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย อำเภอยุวมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย อำเภอยุวมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ได้มีการบริหาร โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล และจากการศึกษายังพบอีกว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชยประสบความสำเร็จได้ เกิดจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำหรือผู้บริหาร ปัจจัยด้านทีมงานหรือองค์กร และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะร่วมมือร่วมใจพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ในการดำเนินงานของทั้ง 3 ปัจจัยนั้นมีการนำหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากำหนดเป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติอันได้แก่ หลักนิติธรรมคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ ยังเน้นหนักในเรื่องของความซื่อสัตย์และโปร่งใสในการบริหารองค์กรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจการสาธารณะของท้องถิ่น โดยตรง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยความต้องการของประชาชนสะท้อนถึงการบริหารกิจการสาธารณะในท้องถิ่นว่าเกิดประโยชน์ ต่อประชาชนเพียงใด องค์กรบริหารส่วนตำบลไม่สามารถผูกขาดรวมอำนาจทางการเมืองไว้กับผู้บริหารได้อีกต่อไป หากแต่จำเป็นต้องเปิดกว้างอันได้แก่ หลักนิติธรรมคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ยังเน้นหนักในเรื่องของความซื่อสัตย์และโปร่งใสในการบริหารองค์กรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจการสาธารณะของท้องถิ่น โดยตรง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยความต้องการของประชาชนสะท้อนถึงการบริหารกิจการสาธารณะในท้องถิ่นว่าเกิดประโยชน์ ต่อประชาชนเพียงใด องค์กรบริหาร

ส่วนตำบลไม่สามารถผูกขาดรวมอำนาจทางการเมืองไว้กับผู้บริหารได้อีกต่อไป หากแต่จำเป็นต้องเปิดกว้างเพื่อให้องค์กรชุมชนเข้ามารับรู้ความเป็นไปและเข้าไปมีส่วนในการคิดและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปเพื่อให้องค์กรชุมชนเข้ามารับรู้ความเป็นไปและเข้าไปมีส่วนในการคิดและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรเจิด เจริญเวช (2552) การศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. 2548 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าองค์ประกอบภายในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลประกอบด้วย ภาวะผู้นำของคณะผู้บริหารซึ่งมีคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น เป็นผู้ที่มีความเสมอภาค โปร่งใส มีคุณธรรม ทำงานโดยเน้นคุณภาพงาน และคำนึงถึงคุณค่าและความต้องการของ ประชาชน ต้องคำนึงถึงกระแส โลกและความเปลี่ยนแปลง มีมาตรฐาน วัตถุประสงค์ และรับผิดชอบสูง มองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย เป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้ใส่ตัวเองอยู่เสมอ และต้องคิดเชิงรุก ทำงานแบบผสมผสาน นอกจากนั้นแล้วยังต้องมีองค์ประกอบในด้านอื่นอีกด้วยเช่น 1) ด้านการมีส่วนร่วมของสาธารณชน 2) ด้านความสุจริตและโปร่งใส 3) ด้านกลไกทางการเมืองที่ชอบธรรม 4) ด้านพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม 5) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนั้นแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน 2) การบริหารเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ 3) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนและ 4) ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน สามารถกำหนดเป็นต้นแบบตัวอย่าง (Best Practice) ที่สามารถพัฒนาให้บริหารท้องถิ่นเกิดแนวคิดในการนำไปพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นแนวคิดหรือ โมเดลในการให้น้ำหนักสำหรับเกณฑ์การประเมินในตัวชี้วัดประเด็นต่างๆ เพื่อการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต ในรูปแบบของกรอบแนวคิด LEFT : HARD : PP ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ (Leadership) 2) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) 3) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน (Facility) 4) ด้านความสุจริตและโปร่งใส (Transparency) 5) การบริหารราชการเพื่อเกิดประโยชน์สุขของประชาชน (Happiness) 6) ด้าน

พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) 7) การบริหารเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ (Result Base Management) 8) การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Downsizing of Class) 9) ด้านการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Participation) 10) ด้านกลไกทางการเมืองที่ชอบธรรม (Politics) นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดีแล้ว ในภาพรวมต้องสร้างจิตสำนึกให้กับ

ประชาชนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งแก่ชุมชนในการลดการนอกราชการบังหลวงให้น้องลงอีกด้วย ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ ศาสติอาภา (2548) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลเมืองลำพูน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลทำให้การบริหารจัดการของเทศบาลเมืองลำพูนบรรลุเป้าหมายคือกระบวนการสร้างนโยบายที่มีลักษณะการกระจายของอำนาจ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย มีการศึกษาปัญหาและแนวโน้มของปัญหาที่เป็นระบบทำให้การจัดสรรหรือลำดับของปัญหาเหมาะสมกับสภาพของทรัพยากรของเทศบาล มีการติดตามประเมินผลตั้งอยู่บนพื้นที่ของนโยบาย โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมทำการประเมิน ซึ่งจะทำการประเมินผลตั้งอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ระดับการเบี่ยงเบนของข้อเท็จจริงจากเจ้าของนโยบายจะไม่ปรากฏมากนัก ส่วนความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารของคณะผู้บริหารเมืองลำพูนนั้นประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการบริหารในระดับปานกลางนอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะผู้บริหารดังนี้ การกำหนดนโยบายในหลายโครงการ โดยเฉพาะโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาของเทศบาลควรมีการนำเสนอแนวคิดหรือโครงสร้างของแนวนโยบายต่อชุมชนเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน และควรกำหนดแผนแม่บทเพื่อการแก้ปัญหาในระยะยาว โดยการจัดทำนโยบายในเชิงบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรเทพ เชื้อเจ็ดองค์ (2545) วิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทศบาลตำบลหางดงและตำบลสันทรายหลวง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเทศบาลตำบลหางดงที่ตั้งอยู่ในพื้นที่พาณิชย์กรรมมีระดับประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยรวมสูงกว่าเทศบาลตำบลสันทรายหลวง และประชาชนบางส่วนของเทศบาลตำบลสันทรายหลวงยังไม่สามารถแยกแยะผลงานใดเป็นของเทศบาลหรือหน่วยงานอื่นและเห็นว่าเทศบาลตำบล สันทรายหลวงมาติดตามดูแลผลงานภายหลังการนำนโยบายไปปฏิบัติค่อนข้างน้อย ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ พบว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพของทั้งสองเทศบาลตำบล ซึ่งได้แก่ 1) การประสานงานกับหน่วยงาน

ภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนงานของเทศบาล 2) บรรยากาศความร่วมมือในการทำงานระหว่างผู้ร่วมงานกับผู้บังคับบัญชาในเทศบาล และ 3) ความสามารถของเทศบาลในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดความซับซ้อนของงานภายในเทศบาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยพบว่า ผลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีบางประเด็น ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำมาปรับปรุงเพื่อการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1.1 ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาล
- 1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่าง ๆ ของเทศบาลเป็นประจำ
- 1.3 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
- 1.4 ควรสร้างการมีส่วนร่วม โดยนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอของประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี
- 1.5 ควรมีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการดำเนินงานเป็นไปใน โครงการกิจกรรม และ ในการบริหารควรพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา
- 1.6 ควรมีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน
- 1.7 ควรมีการแจ้งผลการพิจารณาที่ยื่นคำขออนุญาต อนุมัติ หรือความเห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด
- 1.8 ควรพัฒนาช่องทางการเผยแพร่แผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่ใช้
- 1.9 ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในองค์กรให้มากขึ้น
- 1.10 ควรปรับปรุงสถานที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ให้ชัดเจน
- 1.11 ควรมีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ในประเด็น ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กัลยา เนติประวัตติ. (2544). การยอมรับรูปแบบการจัดองค์การทางสังคมแบบใหม่ตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีในองค์การภาครัฐ : ศึกษากรณีสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติ สุทธิสัมพันธ์. (2542). ความคิดเห็นของตัวแทนออกของต่อพิธีการศุลกากรในการนำ
สินค้าเข้าจากต่างประเทศ กรณีศึกษาการนำเข้าทางสำนักศุลกากรท่าอากาศยาน
กรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม. (2546). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท ส.เอเชียนเพลส.
_____. (2548). การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ :
วิเจพรีนติ้ง.
_____. (2545). คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จตุพร ผ่องสุข. (2550). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
โคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จักรภัทร ชารีคำ. (2550). การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรร
มาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด
มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จำลอง เงินดี. (2534). เอกสารคำสอนวิชาจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรายุ ทรัพย์สิน. (2534). ความคิดเห็นของนิสิตที่มีผลต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- เจริญ เกษภูววัลย์. (2545). การวางมาตรฐานธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : พอติ
- เจริญ เกษภูววัลย์. (2547). การตรวจสอบธรรมาภิบาล : ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ(Governance Audit:Theory and Practice). นนทบุรี : พอติ.
- ฉลองนพ อัมพรรัตน์. (2550). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์ศึกษาเพื่อการพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง.
- ไชยวัฒน์ คำชูและคณะ. (2545). แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2535). ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2549). การบริหารราชการแนวใหม่ : บริบทและเทคนิควิธี. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : วิชั่นพริ้นท์ แอนด์ มีเดีย จำกัด.
- ทวี พันธวาสิฎฐ์. (2537). การปกครองท้องถิ่น. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2540). วิทยาการบริหาร : สำหรับนักบริหารการเมืองมีอาชีพในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนสวรรค์ เจริญเมือง. (2548). 100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทยพ.ศ. 2440 – 2540. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : คบไฟ.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS ครอบคลุมทุกเวอร์ชัน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วี. อินเตอร์พริ้นท์.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). สังคมเข้มแข็งธรรมรัฐสร้างชาติ. กรุงเทพฯ : สายธาร.
- นพพล สุรนักครินทร์. (2547). การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นฤมล ทับจุมพล. (2546). แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วย : ธรรมรัตน์แห่งชาติในธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิถิทรทัศน์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

- บรรเจิด เจริญเวช (2552). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ. 2548 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารการพัฒนาท้องถิ่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. กอพลินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2533). วิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญกรณ์ กกริมย์. (2551). การประเมินการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโทจังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปกครองอำเภอยางตลาด, องค์กร. (2557). จำนวนประชากรตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์. กอพลินธุ์ : องค์กรบริหารส่วนตำบลโนนสูง.
- ประทาน คงฤทธิ์ศึกษกร. (2523). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2540). เทศบาลตำบลบับพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ประมวล รุจนเสรี. (2542). การบริหารจัดการที่ Good Governance. กรุงเทพฯ : ประสานการพิมพ์.
- ประยงค์ เต็มชวลา. (2540). การกระจายอำนาจ: ยุทธศาสตร์การปฏิรูปงานสาธารณสุขไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- ประเวศ วะสี. (2541). ธรรมนูญจุดเปลี่ยนประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2526). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2538). ปฏิรูปราชการเพื่ออนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุคติ สัตยมานะ และสุพัตรา เพชรมณี. (2523). ระบบบริหารและระเบียบราชการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ และชลิตา ศรีมณี. (2545). องค์กรและการจัดองค์กรในภาครัฐ. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พิทยา สุทรวิภาค. (2546). “ธรรมาภิบาลกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น,” วารสารดำรง
 ราชานุกาฬ. ปีที่ 3 ฉบับที่ 7 : 20 – 23
- ภักดี ศรีเมือง. (2549). การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษา
 เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช.
 สารนิพนธ์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์การปกครอง) บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราช
 ภัฏมหาสารคาม.
- รัชนา ศานติยานนท์และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหาร
 จัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์และ
 การพิมพ์.
- รัชนิย์ เค้ามิม. (2548). ผลการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร. ม.ป.ท.
- รัฐกร กลิ่นอุบล. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการ
 บ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง. ปริญญา
 นิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (24 สิงหาคม 2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550.
 เล่มที่ 124. ตอนที่ 47 ก : 112-113.
- ราชกิจจานุเบกษา. (10 สิงหาคม 2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ
 บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. เล่มที่ 116. ตอนที่ 63 ง : 80-89.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2532). พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2532.
 กรุงเทพฯ : นามิบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลิขิต ธีระเวคิน. (2548). วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรเทพ เชื้อเจ็ดองค์. (2545). การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานของเทศบาล
 ตำบลหางดงและตำบลลั่นทรายหลวง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วรภัทร โตรณะเกษม. (2542). การสร้าง **Good Governance** ในภาคเอกชน. กรมบัญชีกลาง. พฤษภาคม – มิถุนายน : 19-28.
- วันชัย มีชาติ. (2549). การบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ ลำพาย. (2547). เทคนิควิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจิตรารักษ์ ไชยโคตร. (2550). การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของ **เทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรัตน์ ศาสติอาภา. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลเมือง **ลำพูน**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิศรา รัตนสมัย. (2543). การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ. (2549). การเมืองและการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 16. ภาควิชาการ ปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิสูตร จงชูณิษฐ์. (2549). การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรือ ต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรือ อำเภอบรือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์ศึกษาเพื่อการพัฒนา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). การวิจัยเชิงปฏิบัติ ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อุทยา. (2548). การปรับปรุงการบริหารจัดการภาครัฐไทยกับ **ธรรมาภิบาล**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมนึก วงษ์มะเขาะ. (2550). ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนวิวัฒน์พลเมือง (บังคับ **บำบัด**) ของนักเรียนวิวัฒน์พลเมืองกองพลทหารราบที่ 9. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) พระนครศรีอยุธยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- สมศักดิ์ พรหมเดื่อ. (2557). **นวัตกรรมนโยบายในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภูมิภาคอีสานตอนกลาง**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ส่วนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น, กรม. (2545). **คู่มือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน**. กรมการปกครอง. ม.ป.ท.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (2545). **คู่มือการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). **คู่มือการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า. (2544). **ธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2546). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย. (2546). **พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สิทธิชัย รุ่งศรีทอง. (2551). **ความสำเร็จในการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชาดา จูติระวีวงศ์. (2541). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน : ศึกษากรณี จังหวัดยะลา**. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภัทรา วิมลสมบัติ. (2548). **ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขยไชยอำเภอชุมแสงจังหวัดนครสวรรค์**. ภาคนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547). **การบริหารการจัดวางของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลัก
 ธรรมนูญ. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
 มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- สุดจิต นิमित. (2543). **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี (Good
 Governance).** กรุงเทพฯ.
- สุทธิรัตน์ จรรย์โกมล. (2550). **การประเมินผลการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการ
 บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งนาเลา อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ.
 การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- สุพจน์ ทราญแก้ว. (2548). **ธรรมนูญกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่.** กรุงเทพฯ : สถาบัน
 พัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547). **การบริหารการจัดวางของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลัก
 ธรรมนูญพบว่าเป็นการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลัก
 ธรรมนูญ เทศบาลตำบลบ้านฉาง. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 (นโยบายสาธารณะ) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา.**
- อมรา พงศาพิชญ์ และนิตยา ภัทรลัธดาพันธ์. (2541). **รายงานผลการวิจัยเรื่อง องค์การให้ทุน
 เพื่อประชาสังคมในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพินท์ สพอโชคชัย. (2550). (ออนไลน์). **หลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
 (Participatory Governance).** [19 กุมภาพันธ์ 2558]. จาก: <http://www.opdc.go.th>.
- อรพินท์ สพอโชคชัย. (2541). **สังคมเสถียรภาพและกลไกประชารัฐที่ดี.** รายงานที่ตีพิมพ์ใน
 อานันท์ ปันยารชุน. (26 มีนาคม 2541). “ธรรมนูญกับอนาคตของประเทศไทย,” มติชนรายวัน.
 : 2
- _____. (2546). **มุมมองนายอานันท์.** กรุงเทพฯ : มติชน. โครงสร้างองค์การบริหารส่วน
 ตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5).
- อุทัย ขลาลักษณ์. (2548). **การศึกษาหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับระบบงบประมาณ
 แบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ : ศึกษากรณีระบบการติดตามประเมินผลของ
 กองทัพบก. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยบูรพา.**

- อุทัย ศรีขลาลักษณ์. (2547). **การศึกษาหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ : ศึกษากรณีระบบการติดตามประเมินผลของกองทัพบก. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- อุทัย หิรัญโต. (2523). **การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.**
- Best, J. W. (1977). **Research in Education.** 3rd ed. New York : Prentice Hall.
- Good, Carter. V. (1973). **Dictionary of Education.** New York : McGraw Hill.
- Issak, A.C. (1981). **Scope and Methods of Political Science : An Introduction to the Methodology of political Inquiry.** 3rd ed. Illinois : The Dorsey Press.
- Kolasa, B.J. (1969). **Introduction to Behavior Science for Business.** New York : John Wiley and Sons.
- Kolesnik, W.L. (1970). **Education Psychology.** New York : McGraw-Hill.
- Maier, N.R. (1955). **Psychology in Industry.** Boston : Houghton Mifflin.
- Oskamp, S., Zelezny, L., Schultz, P. W., Hurin, S., Burkhardt, R.. (1996). **Commingled versus separated recycling : Does sorting matter? Environment and Behavior,** 28,73-91.
- Wahlmen, B.B. (1973). **Dictionary of Behavior Science.** New York : Litton Education Publishing.
- Yamane, Taro. (1973). **Statics ; An Introductory Analysis.** New York : Harper & Row, 1973.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ของเทศบาล ตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. คำตอบทุกคำตอบ ข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยถือเป็นความลับ
3. ขอความกรุณาให้ตอบคำถามทุกข้อ
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามหลักยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
5. ผลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้จะเป็นข้อเสนอประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยขอพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวทัศนีย์ น้อยนอนเมือง
นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
เพียงข้อเดียวและเติมคำในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. สถานะตำแหน่ง

- () โดยตำแหน่ง
- () จากการเลือกตั้ง

2. หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

- () หมู่ที่ 1 บ้านหนองจาน
- () หมู่ที่ 2 บ้านสร้างมิ่ง
- () หมู่ที่ 3 บ้านหนองไผ่
- () หมู่ที่ 4 บ้านดอนเงิน
- () หมู่ที่ 5 บ้านโนนสูง
- () หมู่ที่ 6 บ้านนางาม
- () หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูงเหนือ
- () หมู่ที่ 8 บ้านโนนสูงใต้
- () หมู่ที่ 9 บ้านโนนสูงใหม่
- () หมู่ที่ 10 บ้านหนองขามเหนือ
- () หมู่ที่ 11 บ้านโพนสว่าง
- () หมู่ที่ 12 บ้านสร้างมิ่งใต้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งระดับการดำเนินงานตามเป้าหมายเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540					
2	มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานประเภทต่างๆของเทศบาล					
3	มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและผลงานของเทศบาล					
4	มีการจัดวางระบบควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544					
5	มีช่องทางและปรากฏหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน					
6	ในการปฏิบัติงานได้ยึดหลัก ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับบริการจากภาครัฐ					
7	ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐของเทศบาล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และการจัดทำแผนพัฒนาสามปี					
8	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี					

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
9	เทศบาลมีการนำโครงการ/กิจกรรมที่เป็นข้อเสนอ ของประชาชนท้องถิ่นหรือแผนชุมชนมาบรรจุไว้ใน แผนพัฒนาสามปี					
10	เทศบาลมีการนำโครงการในแผนพัฒนาสามปีมา จัดทำงบประมาณรายจ่าย					
11	มีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบ					
12	มีการจัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติราชการระหว่าง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกับผู้บริหาร					
13	เทศบาลมีโครงการซึ่งได้บูรณาการการปฏิบัติงาน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือ หน่วยงานอื่น					
14	เทศบาลมีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความสามารถให้แก่ข้าราชการหรือพนักงานส่วน ท้องถิ่น					
15	มีการพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการ เรียนรู้					
	ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิง ภารกิจของรัฐ					
16	เทศบาลมีการบริหารโดยพิจารณาในเชิง เปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์ที่ เกิดขึ้น					
17	มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนิน โครงการกิจกรรม					
18	สร้างความคุ้มค่าของแผนงานในการดำเนินงาน หรือโครงการต่างๆ เทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ					
19	มีการจัดระบบการวางเป้าหมายการทำงาน					
20	มีการวัดผลงานของแต่ละบุคคลที่เชื่อมโยงกับ ระดับองค์กร					

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมาย ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
21	ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เทศบาลมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่ เป้าหมายแผนการดำเนินงานระยะเวลาแล้วเสร็จ ของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่ใช้ เพื่อให้ข้าราชการหรือ พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ					
22	เทศบาลมีการกำหนดช่องทางการเผยแพร่ข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้าง โดยเปิดเผย					
23	มีการแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐและ เอกชนที่ยื่นคำขออนุญาต อนุมัติ หรือความ เห็นชอบของเทศบาลภายในกำหนด					
24	มีการกำหนดกระบวนการแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชน					
25	การปฏิบัติงานยึดหลักความคุ้มค่าในการใช้ ทรัพยากรและงบประมาณ					
26	มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานและมีการกำหนด ผู้รับผิดชอบงานต่างๆ					
27	ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ มีการกระจายอำนาจให้ตัดสินใจ					
28	มีการตั้งศูนย์บริการร่วม					
29	มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรคมนาคม					
30	การมอบอำนาจมีการจัดทำเป็นหนังสือ/คำสั่งระบุ ชื่อผู้รับมอบอำนาจชัดเจน และแจ้งเวียนให้ พนักงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนทราบ					
31	มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการ ดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่นๆประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ					
32	ในช่วงระยะเวลาสามปีที่ผ่านมามีการทบทวน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกบทบาทภารกิจ หรือเทศบัญญัติของเทศบาล					

ข้อ ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามเป้าหมายธรร มาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
33	มีการทบทวนข้อกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ทัน ต่อเหตุการณ์					
34	ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความ ต้องการของประชาชน มีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการ สาธารณะของแต่ละงาน และประกาศให้ประชาชน ทราบ					
35	มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ประกาศกำหนด ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะของแต่ละ งานให้ประชาชนทราบ					
36	มีการตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน					
37	มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดให้แก่ประชาชนในการ ขอรับบริการจากเทศบาล					
	การประเมินผลการปฏิบัติราชการของสมาชิกสภา					
38	มีการประเมินการปฏิบัติงานของเทศบาล					
39	เทศบาลมีการประเมินผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าของ ภารกิจรวมทั้งความพึงพอใจของประชาชน					
40	มีการประเมินผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ					
41	เทศบาลมีการตรวจสอบการปฏิบัติราชการของ พนักงานสมาชิกสภา					
42	มีการวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดระบบการควบคุม ตนเอง					
43	มีตัวชี้วัดในการประเมินการทำงานที่ชัดเจน					
44	มีการกระตุ้นผลักดันการปฏิบัติงานขององค์กรให้ บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์มาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง
อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านการเกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

.....
.....
.....

2. ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ

.....
.....
.....

3. ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

.....
.....
.....

4. ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

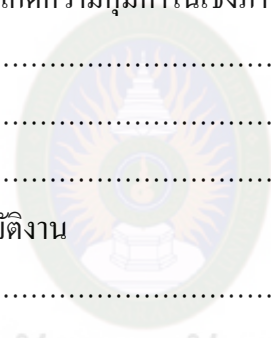
.....
.....
.....

5. ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์

.....
.....
.....

6. ด้านการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน

.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

7. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

.....

.....

.....

นางสาวทัศนีย์ น้อยนอนเมือง
นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if item Deleted	Scale Variance if item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	162.4000	715.7333	.3104	.9659
A2	162.6250	724.8558	.1512	.9666
A3	162.6750	720.5840	.2079	.9665
A4	161.2250	717.7686	.4792	.9650
A5	162.0000	693.4872	.7344	.9639
A6	161.9250	688.2250	.7420	.9639
BB1	161.9000	687.8872	.6928	.9641
BB2	161.9000	683.5795	.8051	.9635
BB3	161.9750	687.2045	.7610	.9638
BB4	162.0250	689.1019	.7471	.9638
BB5	161.9750	677.4609	.7817	.9637
BB6	162.0000	680.3077	.7762	.9637
BB7	162.0500	680.4590	.8036	.9635
BB8	161.9750	696.8455	.8455	.9648
BB9	161.5500	696.8179	.7344	.9640
CC1	161.4000	702.6564	.6684	.9643
CC2	161.4750	697.1276	.1276	.9639
CC3	161.5500	697.1256	.7072	.9641
CC4	161.4250	702.8660	.6315	.9644
CC5	161.2500	716.7051	.4382	.9651
DD1	161.1750	716.4558	.4703	.9650
DD2	161.2000	714.0103	.5792	.9647
DD3	161.2750	710.3071	.6484	.9645

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if item Deleted	Scale Variance if item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Alpha if Item Deleted
DD4	161.5250	711.9481	.5198	.9648
DD5	161.3250	719.7122	.3172	.9656
DD6	161.2500	712.8077	.8077	.9649
E1	161.1750	702.6096	.9641	.9641
E2	161.1750	708.4558	.6534	.6534
E3	161.4000	710.1949	.5931	.9646
E4	161.3250	714.3276	.5035	.9649
E5	161.4250	717.0199	.4314	.9651
E6	161.3250	706.9942	.6087	.9645
E7	161.4750	704.0506	.6769	.9643
F1	161.6000	710.2462	.6157	.9646
F2	161.5000	706.3590	.5914	.9646
F3	161.5750	697.0712	.7441	.9639
F4	161.4750	700.4609	.6842	.9642
G1	161.3750	704.5994	.6616	.9643
G2	161.4500	695.0231	.6696	.9642
G3	161.2500	716.7051	.4382	.9651
G4	162.0500	680.4590	.8036	.9635
G5	161.9750	696.8455	.5630	.9648
G6	161.5500	696.8179	.7344	.9640
G7	162.0500	680.4590	.8036	.9635

หมายเหตุ

N of Cases = 40.0

N of Items = 44

Alpha = .9653

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOCเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	0	1	1	2	0.67
2	1	1	1	3	1
3	1	1	0	2	0.67
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	0	2	0.67
7	0	1	1	2	0.67
8	1	1	1	3	1
9	1	1	1	3	1
10	1	1	0	2	0.67
11	1	1	1	3	1
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	0	1	1	2	0.67
16	1	1	1	3	1
17	1	1	0	2	0.67
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	0	2	0.67
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOCเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	1	1	1	3	1
24	1	1	1	3	1
25	1	1	1	3	1
26	1	1	1	3	1
27	1	1	1	3	1
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	0	1	1	2	0.67
31	0	1	1	2	0.67
32	0	1	1	2	0.67
33	1	1	1	3	1
34	1	1	1	3	1
35	1	1	1	3	1
36	0	1	1	2	0.67
37	1	1	0	2	0.67
38	1	1	1	3	1
39	1	1	1	3	1
40	1	1	0	2	0.67
41	1	1	1	3	1
42	1	1	1	3	1
43	0	1	1	2	0.67
44	1	1	0	2	0.67

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ พิเศษ/ว ๒557

110 หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสูง

อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

๔๔๑๘๐

๒๔ มกราคม ๒๕๕7

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลโนนสูง

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวทัศนีย์ น้อยนอนเมือง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลา ราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานตามเป้าหมายธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

ข้าพเจ้า จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัย และผู้ช่วยในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยในพื้นที่รับผิดชอบของท่าน เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน ด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทัศนีย์ น้อยนอนเมือง)

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โทรศัพท์, โทรสาร

โทรศัพท์มือถือ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวทัศนีย์ น้อยนอนเมือง
วันเกิด	3 เมษายน 2527
สถานที่เกิด	อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 110 หมู่ที่ 7 ตำบลโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ลูกค้าสัมพันธ์
สถานที่ทำงาน	บริษัทเรียลมูลฟ จำกัด 348 หมู่ 16 ถนนมะลิวัลย์ ต.ในเมือง อ.เมือง จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาการท่องเที่ยว และการโรงแรม คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2559	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม